

Yuhanis dul deng, mam asa man daid se leol kiamat tia **Apan-kloma Hnika Balu**

1-2 Boa-blingin deng au Yuhanis, Yesus Kristus atulin in loka-loka ka.

Se in dula nia, auk dul deng asa man mam le dadi. Auk taan haup dais nias elia: Ama Lamtua Allah esa man tek puting dais nias meman son bel Yesus Kristus. Hidim Un lok Yesus Kristus le tek Ama Lamtua atulin in loka-loka ngas. Kon Yesus lok Un ima-ii mes deng sorga, le laok sai totoang dais nias bel aus, halin nam auk dulas meman. Ta nesang lo ka kam, taon elola ko dais nias totoang dadis. Tiata mi musti hii babanan Ama Lamtua Allah in Teka-teka, man Yesus in tek son nias.

3 Ulat bating asii tukun man les in dulang nias didiin atuil didang kon ming hapu. Nol atuil man hii-ming in dulang nias isin nas le lako-daek mudis sas kon, ulat. Ta un dedeng nga, mana le maa lius son.

Yuhanis tunang boa-blingin bel jemaat iut se propinsi Asia

4 Boa-blingin deng au, bel Ama Lamtua jemaat itu, se propinsi Asia.

Auk nodan le Ama Lamtua Allah tulu bel mi un dalen banan na, le halin mi nuil babanan, titu tema nol dame. Ama Lamtua Allah na mo muik meman lo-lolo hmunan nua, halas nia, nol muik napiut didiin hidi nutus taan lo. Auk kon nodan

le Un Koo la tulu bel mi Un dalen banan na, le halin mi nuil babanan, titu tema nol dame. Auk ngat net Un Koo la, banansila el hngasa iut man saol Ama Lamtua Allah del in prenta ka.* [◊]

⁵ Auk kon nodan le Yesus Kristus tulu-balang bel mi Un dalen banan na, halin mi nuil babanan, titu tema nol dame. Un aa langa-langa tutungus deng asa man Ama Lamtua Allah in tek Una ngas. Hmunan nu Un mate, mo Ama Lamtua belen nuli pait, le halin Un man daid atuil hmunan, man nuli pait deng in mate. Un kon man daid Laih Tuan taung in ator totoang laih in ne apan-kloma ki ngias.

Undeng Lamtua Yesus namnau kita, tiata Un nang dala ka le baa didiin mate taung kita. Nini Un in mate ka, Un sai lalan le sas-loat kit deng in kula-sala kas in kuasa ka.[◊]

⁶ Hidim Un nikit kit le daid Un hutun, halin nam kit daek bel Un Ama ka, Ama Lamtua Allah. Yesus Kristus meman muun isi, nol Un in kuasa ka kon hidi nutus taan lo. Baktebes ela![◊]

⁷ Tiata, bela matan le tinang babanan! Halas ni Yesus nol Un Ama ka ne sorga. Mo nesang lo ka kam, Un niu maa se nopen dalen. Mam

* **1:4** In dula dais Yunanin in mo nia ki dul noan, "Koo iut man dil saol Ama Lamtua del in prenta ka". Muding atuil in taan Alkitab pas sam, nomer itu la nahin na nola, inu, nol titu tema. Undeng na, le atuil in tana ngas teng tek noan, koo iut in mo nia ngias nahin na, Ama Lamtua Koo Niu ka. Nini ela lam, se bango 4 lako pes bango 5 la, Yuhanis aa deng hangun banan, deng 1) Ama Lamtua Allah, 2) Un Koo la, nol 3) Yesus Kristus. [◊] **1:4** Dehet in Puit deng Dale Mesir 3:14; Apan-kloma Hnika Balu 4:5
◊ **1:5** Yesaya 55:4; Buk in Naka-nahalit 89:27 ◊ **1:6** Dehet in Puit deng Dale Mesir 19:6; Apan-kloma Hnika Balu 5:10

totoang atuil in ne apan-kloma ki ngias ngat net Una. Ela kon nol atuil man hmunan nu hai Un se Un blapas sa ngas. Mam totoang bangsa in se apan-kloma ki ngias sabail apan le lilu mumuun undeng oen taan Una. Taon elola ko nias totoang dadis. Baktebes ela.[☆]

⁸ Ama Lamtua Allah tek noan,
“Auk niam,
Alfa lako pes Omega. (Laih hmunan lako lius
in puis)[†]
Auk niam,
A lako pes Z.
Totoang daid deng Au,
ninin deng hmunan nu lako lius in puis.
Auk man muik meman son deng hmunan nua.
Auk man muik hahalas ni kon.
Nol Auk man muik tutungus didiin hidi nutus
taan lo.
Ta Auk siing man kuasa dudu!”[☆]

Yuhanis ngat net Atuling Baktetebes sa

⁹ Undeng kit totoang parsai leo-leo noan, Yesus na mo kit Lahir, tiata auk daid mi kaka-palin son. Muik atuli teng koon-mali nol tao susa-daat saol kit totoang, undeng kit in muid Yesus sa. Mo Yesus bel teken kit dalen nias son, le halin kit tahang nal napiut. Undeng auk tek atuli li son deng Ama Lamtua Allah in Teka-teka ngas, nol tui oen deng Yesus, tiata muik atuli teng kaen

^{☆ 1:7} Danial 7:13; Matius 24:30; Markus 13:26; Lukas 21:27; Tesalonika mesa la 4:17; Sakarias 12:10; Yuhani 19:34, 37 ^{† 1:8} Muding abjat Yunani, Alfa lam huruf partama, mo Omega lam huruf puis. ^{☆ 1:8} Apan-kloma Hnika Balu 22:13; Dehet in Puit deng Dale Mesir 3:14

nol na. Ta oen daek auk le soleng auk maang mo nusa nia, man ngala Patmos.

10 Ela kon oe mesan na, se nol leol in kohekanas, auk tom Ama Lamtua Allah Koo Niu ka. Nahkitu lam, auk ming fala mes aa mumuun se auk klupung nga. Un lin na banansila el klingu ka.

11 Faal na tadu auk noan, "Yuhanis! Auk le tulu-balang bel ku dasi mesa. Totoang man ku in neta nias, ku musti dulas. Hidi na lam, ku musti tunang lako se jemaat itu, nas jemaat in se kota Efesus, kota Smirna, kota Pergamus, kota Tiatira, kota Sardis, kota Filadelfia nol kota Laodikia."

12 Ming ela kon auk bali, le ngat asii man in aa na. Molam auk ngat net hadut itu, se maan in daken deng lil-meal le taung in todo hadut ta.

13 Nol muik Atuli mes dil se hadut tas hlala. Un sila ka banansila el Atuling Baktetebes sa. Un pake kaod blatas mesa, man blatas sa lako pes se leha ka, nol nekong hlimut lil-meal mes se Un kalas sa.◊

14 Un klanga ka muti niu-hilin el bung bubu ka. Un mata ka kaloe banansila el ai ka.‡ ◊

15 Un iin nas, mea kaloe el bis-muti man atuli hopong laok se ai dalen na. Un fala ka, tenen na el ui in baa naih hdoaq na.◊◊

16 Un kil duun iut se ima kanan na. Hidim suli mes nakan halin-halin puti deng Un baha ka. Un sila ka langa kaloe banansila el lelo ditu ka.

◊ **1:13** Danial 7:13; 10:5 ‡ **1:14** In dula dais Yunanin na dul noan, "Un bon na nol Un klanga ka muti na el lae-blai bulu muti ka, tamлом el salju ka." Dais dua nas tulu deng sa-saa man in muti niu-hilin. ◊ **1:14** Danial 7:9 ◊ **1:15** Danial 10:6 ◊ **1:15**

17 Nikit auk ngat net Atuling na kon, auk leang se Un iin na, banansila el atuil hmate ka. Mo Un depen auk nini Un ima kanan na, hidim tek auk noan, "Lii deken! Ta totoang daid deng Au, kilan deng laih hmunan na lako pes puis.[✳]

18 Hmunan nu Auk mateng, mo halas ni ku ngat le, Auk nuling pait son! Nol mam Auk nuling napiut didiin hidi nutus taan lo. Auk kon man kil kunci in sai atuil hmate kas mana la, le beles nulis pait.

19 Ku musti dul totoang asa man ku in net hahalas nia ngas, nol dul totoang asa man in le dadi ngas.

20 Auk tek napat ku un nahin na le, elia: hadut lil-mea iut nas nahin na mo jemaat itu las. Nol duun iut man ku in ngat net se Auk imang kanan na ka, ima-ii at iut man kil in hida deng Ama Lamtua bel jemaat itu la ngas."

2

In hida taung jemaat se kota Efesus

1 Hidi nam Atuling Baktetebes sa lok auk noan, "Yuhanis, ku musti dul surat mesa. Un isin na elia:

'Taung jemaat se kota Efesus:

Surat ni deng Au, Yesus. Auk man kil duun iut ne
Auk imang kanan nia. Auk kon man laok
pukiul le tinang hadut lil-mea nas mesa-
mesa. Ta hii Auk in teka nia.

2 Auk net mi in nuil se kota Efesus si son, noan,
taom mi daek hiti-late tutungus taung Ama

[✳] **1:17** Yesaya 44:6; 48:12; Apan-kloma Hnika Balu 2:8; 22:13

Lamtua. Eta muik atuil daat se mi hlala ka lam, mi belen dola lo. Eta atuli maa le nole mi noan, un nam mo Ama Lamtua atulin in nutus sam, mi tinang babanan un in nuli ka, le taan noan, atuil tuladang ela ka, atuil in nole-lilung daat tam lo ka. Hidim mi hutun soleng una, le hii se un deken.

³ Nang le atuli tao sus mia undeng mi in parsai se Au ka, mo mi tahang napiut nol hoen deken.

⁴ Mo Auk ngat tam mi nahim ne dasi mesa. Undeng hmunan nu mi parsai Auk babalu ka, mi namnau apa mes nol mesa. Mo halas nia lam, mi tao ela lo son.

⁵ Tiata mi musti nangan mi in nuli se hmunan nua ka! Ta halas ni, mi katang isi son deng mi in nuli hmunan nua ka. Undeng na le, mi musti tenem tia deng mi in daek kula-sala na, halin namnau apa pait el hmunan nua. Ta etan lo kam, Auk maa kat lai-niin hadut lil-mea kas deng mia.

⁶ Mo Auk daleng ngi kolo bubuit, undeng mi hutun soleng Nikolai in tui man un ima-ii las lako-daek mudin na. Auk kon hutun soleng oen in lako-dakeng nas.*

⁷ Hii babanan asa man Ama Lamtua Koo la in tek Un jemaat ta ngas. Asii man tahang le muid Auk didiin un mate kam, mam Auk belen dola le un kaa kai isin man in ne Ama Lamtua Allah klapa la ka. Ta atuil man in kaa kai isin na ka, haup in nuil toma man hidi nutus taan lo ka.’’[†]

* ^{2:6} Atuil in taan deng Alkitab pas tek noan, kit taan asa man Nikolai in tui ka lo. † ^{2:7} Dehet deng Apan-kloma ki in Dadi ka 2:9; Apan-kloma Hnika Balu 22:2; Yeskial 28:13; 31:8

In hida taung jemaat se kota Smirna

8 Hidi kon Atuling Baktetebes sa, tupang napiut
Un in teka ka noan, "Yuhanis ku musti dul surat
didang lolen, man isin na elia:

'Taung jemaat se kota Smirna:

Surat ni deng Au, Yesus. Totoang daid deng Au,
kilan deng hmunan hesa kua lako pes puis.
Hmunan nu Auk mateng, mo halas ni Auk
nuling pait son. Tiata hii Auk in teka nia.[☆]

9 Auk net mi in nuil susa-daat se kota Smirna
ka son. Se atuli li sila-mata kam mi
niam atuil in tuka-dabun, molota muid
Ama Lamtua lam, mi niam atuil in muki.
Muik atuli teng tek noan, oen nam Ama
Lamtua atulin, hidim oen aa le tao didaan
mi ngaal banan na. Molota oen nam mo
Ama Lamtua atulin lo. Oen nam banansila
el jemaat mesa, man suma mudi-muid
uikjale kas laih tuan na tuun.

10 Tiata hii babanan ne. Eta mi haup in susa
nabale lam, lii deken. Sadi mi taan tukun, uikjale
kas laih tuan na le nuting mia, le daek tamang mi
tenga las lakom bui dalen, didiin lelo hngulu. Un
in koma ka le mi bali kudi nang soleng Au. Oen
keo tele mi kon no, mi nadidingun Auk deken.
Ta asii man tahang le muid Auk didiin un mate
kam, mam Auk baen un in daek ela ka, le halin
un nuli leo-leo nol Auk tutungus.

11 Hii babanan asa man Ama Lamtua Koo la in
tek Un jemaat ta ngas. Asii tahang le muid

[☆] **2:8** Yesaya 44:6; 48:12; Apan-kloma Hnika Balu 1:17; 22:13

Auk didiin mate kam, mam un haup susa-daat se tasi ai man kaloe tutungus sa lo. Nini ela lam, un mate pait oe dua lo ka.' "◊

In hida taung jemaat se kota Pergamus

12 Kon nam Atuling Baktetebes sa tupang Un in aa ka pait noan, "Yuhanis, ku musti dul surat mes didang pait, isin na elia:

'Taung jemaat in se kota Pergamus:

Surat ni deng Au, Yesus. Auk man kil suli in nakan halin-halin na. Hii Auk in teka nia.

13 Auk taan mi in ne kota Pergamus sas son. Ta in prenta ne na ka, uikjale kas laih tuan na. Ela kon no, mi kil didi Auk ngalang ngia, nol parsai napiut se Au. Hmunan nu muik Auk atulin mes se la, ngala Antipas. Un tui nol in toma deng Auk lalan in nuli ka tutungus, mo oen keo tele una. Ela son kon no, mi kaen Auk lo.

14 Mo Auk ngat tam, mi nahim ne dasi mesa-dua. Muik atuli at ila lo deng mia la man kom le muid Balaam in tui ka. Hmunan nu Balaam tui Balak le neleng atuil Israel las, didiin oen kaliut Ama Lamtua in koma ka. Un neleng nakeon one le hui-langus muid una, nol kaa kakaat in hui-langus sas. Hidim nong nol atuil didang man oen sapan lo ngas.◊

15 Muik at ila lo deng mia la kon tao muid Nikolai in tui ka.◊

◊ **2:11** Apan-kloma Hnika Balu 20:14; 21:8 ◊ **2:14** Buk in Kahi 22:5, 7; 25:1-3; 31:16; Dehet Ulang deng Lalan in Nuli 23:4 ◊ **2:15** Apan-kloma Hnika Balu 2:6

16 Tiata mi musti tenem deng mi in kula-sala nas tia. Etan lo kam nesang lom, Auk maa tek mi nini dasi-dais man in muun banansila el suli nakan na.

17 Ta hii babanan asa man Ama Lamtua Koo la in tek Un jemaat ta ngas. Atuil man in tahang le muid Auk tutungus didiin mate ka, mam Auk belen kaa ruti *manna* deng sorga, man pesang babanan ne mana mesa. Mam Auk kon belen baut muti mesa, man dul un ngala balu ka. Suma un sii man taan ngaal na, mo atuil didang ngam tanan lo.' "✉

In hida taung jemaat se kota Tiatira

18 Hidi kon Atuling Baktetebes sa tupang Un in aa ka napiut noan, "Yuhanis, ku musti dul surat mes didang pait, isin na elia:

'Taung jemaat in se kota Tiatira:

Surat ni deng Au, Yesus, Ama Lamtua Allah Ana ka! Auk matang ngi kaloe banansila el ai ka, nol Auk iing ngi kon mea kaloe el bis-muti man atuli hopong se ai dalen na. Hii Auk in teka nia.

19 Auk net mi in nuli ki son. Mi namnau Auk baktetebes, nol parsai dididi se Auk son. Mi muid Auk in loka ka tutungus le lii-lau atuli lia. Atuli tao susa-daat saol mi elol kon no, mi tahang napiut. Auk kon tana noan, halas ni mi daek muun dui pait bel Au.

20 Mo mi nahim ne dasi mesa: mi sium bihatang in ngaal Isabel la babanan, man naka-naka

✉ **2:17** Dehet in Puit deng Dale Mesir 16:14-15; 16:33-34; Yuhannis 6:48-50; Yesaya 62:2; 65:15

apa ka noan, un na mo Ama Lamtua mee-baha. Hidim mi nang un le tui in kula bel Auk atulin nas. Undeng un in tui liun na, tiata Auk atulin nas tao muid le nong dadahut, nol kaa kakaat in hui-langus sas.

21 Auk kaing bihatang na oe-oe son, le halin un nang soleng in kula na. Mo un dai muid lo.

22 Tiata ngat babanan ne. Ta Auk nutus son le hukung un nini ili mesa, didiin un haung heheon nal deng un maan in nini ka lo. Atuil in nong dadahut nol una ngas totoang kon ela. Eta oen nang soleng bihatang daat na lo kam, nesang lom, Auk hukung oen kon.

23 Mam Auk keo tele bihatang daat na anan nas. Nini ela lam, mi totoang in parsai ngias, nangan tana noan, Auk taan atuli li dalen nas totoang. Nol mam Auk balas mi muid asa man mi in dake ngas.[☆]

24 Mo teng deng mi in ne Tiatira ngias, muid bihatang na in tui dadaat na lo. Ta mi hutun soleng in tui buni man oen noken noan, ‘uikjale kas dasi-dais mitang ngas’. Tiata Auk kaing mi lo ka,

25 sadī mi kil dididi mi in parsai ka didiin Auk pait maang.

26-27 Atuil man in tahang napiut le muid Auk didiin mate ka, mam Auk belen kuasa. Kuasa na kuasa tene, banansila el kuasa man Auk in hapun deng Auk Amang ngu, le prenta totoang

[☆] **2:23** Buk in Naka-nahalit 7:10; Buk in Naka-nahalit 62:12; Yermia 17:10

bangsa in ne apan-kloma ki ngias nol muun lai-lisi[†]. Eta muik in labang Una kam, mam Un tao dudus one, banansila el atuli in tao dudus mul-dale ka.[◊]

28 Mam Auk kon bel mi duun paplome la.

29 Tiata hii babanan asa man Ama Lamtua Koo la in tek Un jemaat ta ngas.’”

3

In hida taung jemaat se kota Sardis

1 Kon nam Atuling Baktetebes sa tupang Un in teka ka pait noan, “Yuhanis ku musti dul surat didang pait, isin na elia:

‘Taung jemaat se kota Sardis:

Surat ni deng Au, Yesus. Ama Lamtua Allah Koo la muik ne Au. Koo na muik hngasa itu. Nol Auk kon man kil duun iut ne Auk imang ngia. Hii Auk in teka nia.

Auk net asa man mi in tao son se Sardis sa. Muik atuli deeh tek noan mi nuil muid Auk in koma ka baktetebes, molota mi banansila el muik in nuli lo ka.

2 Tiata hangum tia! Tao teken tapnaeng mi in parsai, man naха-bubuit tam le hidi ka. Ta Auk net hidi asa man mi in daek son na, mo muik tahan in toma lo, se Ama Lamtua Allah sila-mata.

3 Tiata nadidingun totoang in tui toma man mi ming son nol simus son deng lolo hmunan nua ka deken. Muid Ama Lamtua in koma ka baktetebes, nol nang soleng mi in kula-sala ngas le bali muid se Ama Lamtua. Eta mi hangum

[†] **2:26-27** Alkitab dais Yunanin in mo bango nia ki, tek na noan, ‘prenta nini hnikan bisi’. [◊] **2:26-27** Buk in Naka-nahalit 2:8-9

hlapat le tao ela lo kam, mam nahkiut tuun nam,
Auk maang banansila el atuil in nako ka, man mi
nataka taan un oras in maa ka lo.[☆]

⁴ Mo muik atuli teng deng mi in ne Sardis sias
nuil lolo, banansila el atuil in tao hmomos
un kai-baut las lo ka. Undeng oen in nuli
ka lolo, tiata mam oen pake kai-baut muti,
le tatai in laok leo-leo nol Au.

⁵ Nol asii tahang dididi le muid Auk didiin mate
kam, mam un pake kai-baut muti kon. Auk kose
soleng un ngala ka lo, deng buk in dul totoang
atuli li ngalan nas noan, mam asii man nuli
napiut nol Ama Lamtua ka. Mam Auk kon hao
un se Auk Amang ngua, nol Un ima-ii in ne sorga
nguas silan, noan un nam mo Auk atulin.[☆]

⁶ Hii babanan asa man Ama Lamtua Koo la in tek
Un jemaat ta ngas.’ ”

In hida taung jemaat se kota Filadelfia

⁷ Hidim Atuling Baktetebes sa aa napiut noan,
“Yuhanis, ku musti dul surat didang mes pait,
isin na elia:

‘Taung jemaat se kota Filadelfia:
Surat ni deng Au, Yesus. Auk niam, Niu nol Toma.

Auk man kil laih Daud kunci la. Eta Auk
sai hnita ka lam, muik in hep nalan pait lo.
Nol eta Auk hepan nam, muik in sai nalan
lo.[☆]

⁸ Auk taan totoang mi in dake ngas son. Auk kon
tana, le mi buan na ana, nol muik kuasa

[☆] **3:3** Matius 24:43-44; Lukas 12:39-40; Apan-kloma Hnika Balu 16:15 [☆] **3:5** Dehet in Puit deng Dale Mesir 32:32-33; Buk in Naka-nahalit 69:29; Apan-kloma Hnika Balu 2:7; 20:12; Matius 10:32; Lukas 12:8 [☆] **3:7** Yesaya 22:22; Ayub 12:14

muun lo. Ela kon no, mi kaen Auk lo, nol mi kon muid napiut Auk in tui ngas. Nangan babanan, ta Auk sai hnita ka bel mi son, tiata muik in hep tele nalan lo.

⁹ Hii babanan! Ta muik atuli aa nole noan, oen nam mo, Ama Lamtua atulin esa ngas. Molota oen nam mo, atuil in nole-lilung daat, man mudi-muid uikjale kas laih tuan na. Mo mam mi ngat esan tuun, ta Auk taos le didiin oen maas hai bukun se mi silan, nol hao noan, meman Auk namnau mia.[◊]

¹⁰ Undeng mi muid Auk in prenta ka, le tahang napiut muid Auk tutungus, tiata mam Auk doh mi babanan deng susa-daat, man Ama Lamtua le tunang maa sukat atuil in se apan-kloma ki ngias.

¹¹ Nesang lo ka kam Auk pait maang. Tiata kil dididi Auk in tui-tikang man mi sium son lolo hmunan nua ngas. Ta tamlo muik in nuu lai-niin asa man Ama Lamtua in le bel mia ngas sa.

¹² Atuil in tahang le muid Auk didiin mate ka, mam daad napiut nol Ama Lamtua, banansila el hdin ina mes senan dididi ne Ama Lamtua Allah Uma la. Mam Auk dul Auk Lamtuan na ngala ka, nol Un kota la ngala ka se atuling na apa ka. Kota na, oen noken noan, 'Yerusalem Balu', man mam Ama Lamtua niung maa deng sorga. Nol mam Auk kon dul Auk ngalang balu ka se atuling na apa ka.[◊]

[◊] **3:9** Yesaya 49:23; 60:14; 43:4 [◊] **3:12** Apan-kloma Hnika Balu 21:2; Yesaya 62:2; 65:15

13 Hii babanan asa man Ama Lamtua Koo la in tek Un jemaat ta ngas.’ ”

In hida taung jemaat se kota Laodikia

14 Kon nam Atuling Baktetebes sa tupang Un dasi la noan, “Yuhanis, ku musti dul surat puis si tia. Un isin na elia:

‘Taung jemaat se kota Laodikia:

Surat ni deng Au, Yesus, man atuli li noken noan ‘in Toma’. Auk man nahdeh deng Ama Lamtua Allah in Teka-teka ngas tutungus nol baktetebes. Totoang man Ama Lamtua in daek son nas, daid deng Au.[☆]

15 Auk net asa man mi in daek son se kota Laodikia ka. Mo mi tao elol na la?! Otot lo; blingin kon lo, ta eta noan otot tam, otot baktetebes! Nol eta noan blingin nam, blingin baktetebes!

16 Mo undeng mi dalen nas inu lo, tiata Auk le puut soleng mi deng Auk bahang ngia, banansila el atuli in puut soleng kapen na.

17 Mi aa in koaok noan, ‘Kaim niam atuil in muki. Kaim in nuli ki banan son, ta kaim parlu saa pait lo ka!’ Molota mi dalen nas tema son, didiin mi taan ol man in banan na lo. Undeng na le, mi daid banansila el atuil kasiang man muik saa lo nol luli-lulit tukun na.

18 Tiata banan dui ka, mi maa sos lil-mea isin deng Au lia, le halin mi daid atuil in muki baktetebes. Nol sos kai-baut muti le bua kele mi in mae ka. Nol sos mina in taih mata le muang se mi matan nas, halin mi ngat net nol langa.

[☆] 3:14 Dasi-dais Lila 8:22

- 19** Eta atuil Auk in namnau ngas tao kula kam,
 Auk kaing one nol hukung one, le halin
 nam oen daid banan. Tiata mi musti tao
 mi dalen nas lo-lolo le halin mi makoe
 baktetebes in muid Au.[◇]
- 20** Hii babanan, ta Auk dil ne hnita mata ki son,
 nol Auk hama-haman le noan tamang. Eta
 muik atuli in ming Auk falang ngia, hidim
 un maa sai bel Auk hnita kia lam, Auk
 taam lakong le kaim daad kaa leo-leo.
- 21** Asii man tahang napiut le muid Auk didiin
 mate kam, mam Auk belen hak le daad prenta
 leo-leo nol Au. Ta Auk kon tahang didi le muid
 napiut Auk Amang nga, tiata halas ni Auk daad
 le kil bandu leo-leo nol Una.
- 22** Hii babanan asa man Ama Lamtua Koo la in
 tek Un jemaat ta ngas.’ ”

4

Oen todan-lahing Ama Lamtua Allah se sorga

1 Atuling Baktetebes sa tek hidi Un in hida ka
 bel jemaat iut nas kon, Ama Lamtua tulu-balang
 bel auk dais didang deeh pait. Nahkiut tuun
 nam, auk net hnita mes holsai se sorga. Hidim
 auk ming pait atuling man fala ka muun na el
 klingu ka, tek noan, “Maa! Saek maa se ni tia, le
 Auk tulu bel ku totoang in mam le dadi ngas.”

2 Nol na kon, Ama Lamtua Koo la nikit nol auk
 lakong sorgang. Nahkitu lam auk ngat net del in
 prenta mesa, man muik in daad se dapa.

3 Un kaloen na kunis kai klehen nol mea,
 banansila el baut kaloen man osa isi, man oen

[◇] **3:19** Dasi-dais Lila 3:12; Ibrani 12:6

noken noanyaspis nolsardius sa. Depan mes kon pukiu Un del in prenta ka. Un in kaloe ka, kunis kai klehen banansila el baut kaloen in ngaal *zamrud* ta.[◊]

⁴ Se na kon muik del ana 24 pukiu del in prenta man se hlala ka ka. Muik tulu 24 man daad se del nas dapas. Oen totoang pake kai-baut muti nol lotong hlotong lahi man daken deng lil-mea.

⁵ Muik bisain kaloe puit deng del in prenta man se hlala ka ka, nol lelat ulan nas dukun tene le tupang apa. Obor iut kon kaloe se del in prenta ka in salo ka, banansila el Ama Lamtua Koo in muik hngasa itu ka.[◊]

⁶ Se del in prenta ka in salo ka, auk ngat net hnika ka el tasi man niu-hilin el kaca ka.

Hidim auk ngat net hmukit in muun isi iut dil pukiu del na. Oen apa, sila-klupun nas inu nol mata si-sii. Oen nam lii-lau Ama Lamtua.[◊]

⁷ Hmukit hmunan na sila ka el singa ka. Nomer dua la sila ka el aus-sapi ka. Nomer tilu la sila ka el atuli ka. Nol nomeraat ta sila ka el leape ka.*
◊

⁸ Hmukit at nas mesa-mesam muik dilan eneng. Se dilang nas likun na, nol dalen nas kon, inu nol mata si-sii. Duman-lelo lam, oen tao dain tutungus, hidi nutus taan lo, le tek noan,
“Kaim naka-nahalit Ama Lamtua Allah!

[◊] **4:3** Yeskial 1:26-28; 10:1 [◊] **4:5** Dehet in Puit deng Dale Mesir 19:16; Apan-kloma Hnika Balu 1:4; 8:5; 11:19; 16:18; Yeskial 1:13; Sakarias 4:2 [◊] **4:6** Yeskial 1:22 * **4:7** Muding atuil in taan deng Buk Niu ka ngas sam, hmukit 4 nas nahin na elia: Singa la, man kuaas dui hihidi. Aus-sapi la, man kuat dui hihidi. Atuli la, man taan dui hihidi. Nol leape la, man hongam hlapat. [◊] **4:7** Yeskial 1:5-10; 10:14

Kaim nikit sakeng Lamtua ngala ka lapa-lapa!
Lamtua na mo, niu isi!
Lamtua in kuasa ka, muun isi.
Lamtua man muik lo-lolo hmunan hesa kua.
Lamtua muik ne halas nia.
Nol Lamtua man muik tutungus didiin hidi nutus
taan lo!”⁹

⁹ Oen tao dain ela le naka nol todan Ama Lamtua Allah, hidim nodan mamo se Una, undeng Un man daad ne del in prenta ka dapa, nol Un man muik tutungus didiin hidi nutus taan lo. Oras oen in tao dani ka,

¹⁰ tulu 24 tas senet le hai bukun nas se Ama Lamtua Allah sila', man daad se del in prenta ka dapa. Oen kolong oen hlotong in prenta ngas, hidim nenes laok se Un del in prenta ka in salo ka, le todan-lahing Una, man muik tutungus hidi nutus taan lo. Hidim oen naka-naka Un noan,

¹¹ “Ee Lamtua Allah!

Kaim naka-naka Lamtua!

Kaim nikit sakeng Ama Lamtua ngala ka lapa-lapa.

Lamtua nia mo, kaim Tuang!

Lamtua nia mo, kaim Lamtuan Allah!

Lamtua haup in naka deng kami lam, toma.

Meman Lamtua man musti sium in todan-lahing
deng kami.

Undeng Lamtua in kuasa ka tene isi.

Nol Lamtua in muun-tes sa muun dui hihidi.
Lamtua man koet totoang sa-saa lias.

Lamtua man beles totoang in nuli.

Totoang nias dadis,
undeng Lamtua man koet.

⁹ 4:8 Yeskial 1:18; 10:12; Yesaya 6:2-3

Totoang nias nulis,
muik hngasan, undeng Lamtua man
beles.”

5

In dula man lulun le segel tele

¹ Hidi kon auk ngat net Ama Lamtua Allah man daad se del in prenta ka dapa ka, kil in dula mes man lulun, se Un ima kanan na. In dula na, dulan halin-halin. Nol oen segel tele son nini segel itu.[◊]

² Hidim auk ngat net ima-ii mes deng sorga man uhu isi, ketan nol fala mumuun noan, “Asii man muik hak le bok nuli segel nas le les in dula na la?”

³ Un ketan ela, mo oen haup atuli mes lo kon, ne sorga tam se apan-kloma ki, man muik hak le bok nal in dula na, le les un isin na. Se atuil in mateng ngas mana lu kon, muik lo.

⁴ Ngat net ela kon, auk lilu muun isi undeng muik tahan at mes lo kon, man muik hak le bok in dula na le les.

⁵ Hidi kon at mes deng tulu 24 nas aa nol auk noan, “Hoe kaka! Lilu deken. Ta laih Daud in hua-koet mes man muun isi, oen noken Un noan ‘Singa deng ngaal Yahuda’. Un late dudus totoang in daat tas son. Tiata, Un man muik hak le bok segel nas, le les in dula na isin na.”[◊]

⁶ Ming ela kon auk ngat net Lae-blai Ana mes dil se hmukit 4 in muun ising nas, nol tulu 24

[◊] 5:1 Yeskial 2:9-10; Yesaya 29:11 [◊] 5:5 Dehet deng Apan-kloma ki in Dadi ka 49:9; Yesaya 11:1, 10

man daad pukiu del in prenta ngas hlala. Lae-blai Ana na hnika ka el noan keo netan son. Un muik sulu itu, nol Un mata ka kon itu. Un mata iut nas, banansila el Koo in muik hngasa itu, man Ama Lamtua Allah niung maas son se papmes apan-kloma kia ka.[☆]

⁷ Hidim auk ngat tam Lae-blai Ana na lako bus el Ama Lamtua Allah, man daad se del in prenta ka dapa, le sium in dula man lul tele na deng Un ima kanan na.

⁸ Nikit Lae-Blai Ana na simun kon, hmukit 4 in muun ising nas nol tulu 24 tas, hai bukun nas le todan-lahing se Un sila ka. Oen mesa-mesam kil sa-saa in kuit-lii, el sasanu, nol mako lil-meas mes nisi kemenyan man oen tunun le un nus sa bui bingis. Kemenyan bui bingis na, mo Ama Lamtua atulin nas in kohe-kanas sa.[☆]

⁹ Hidim oen totoang tao dain balu mes elia:
“Eta Lae-blai Ana ni man sium in dula nia lam,
toma.

Lae-blai Ana ni man muik hak le bok un segel
las.

Ta Un tom in keo net son.

Hidim Ama Lamtua Allah pake Un dala ka,
le sui-nahat totoang atuil deng ngala-
ngala lias nol bangsa-bangsa lias,
halin teng deng one la haup in daid Ama
Lamtua atulin.

Nini ela lam, atuil deng totoang dasi-dasi lias nol
negara-negara lias,

haup in daid Ama Lamtua nenan.[☆]

¹⁰ Lae-blai Ana ni tao nakbuhan oen totoang son,

[☆] **5:6** Yesaya 53:7; Sakarias 4:10 [☆] **5:8** Buk in Naka-nahalit 141:2 [☆] **5:9** Buk in Naka-nahalit 33:3; 98:1; Yesaya 42:10

le daid lahi mes in prenta.
Lae-blai Ana ni huil nal oen son,
 le daid Ama Lamtua atulins in dake.
Mam oen kil bandu se apan-kloma kia.
Mam oen daek taung Ama Lamtua se apan-kloma kia.”[✳]

¹¹ Hidi kon, auk botas bong ngia lam auk ming fala muun deng hmukit 4 in muun ising nas nol tulu 24 tas, taplaeng nol Ama Lamtua imaii mamo isi deng sorga. Ima-ii nas mamon na juta-juta.[✳]

¹² Oen totoang tao dain nol mumuun noan,
“Kaim nikit sakeng Lae-blai Ana man keo net son
 na ngala ka lapa-lapa,

Undeng Un sium kaim in naka kia lam toma!

 Un in kuasa ka, tene dui hihidi.

 Un hmukin nas mamo isi.

 Un in nuting lalan na, tom baktetebes.

 Un in muun-tes sa, muun isi.

Kaim nikit sakeng Un ngala ka lapa-lapa.

Kaim todan Una.

Kaim naka-naka Una.”

¹³ Hidi nam, auk ming dain didang mes pait. Deng totoang in nuli, se sorga, tam se apan nua, tam se apan-kloma kia, nol in se tasi dalen nuas kon, totoang nikit falan le tao dani. Atuil in ne maan hmate ku nguas kon, tao dain mudi. Oen totoang leo-leo tao dain noan,

“Kaim naka Ama Lamtua Allah man daad ne del
 in prenta ka.

[✳] **5:10** Dehet in Puit deng Dale Mesir 19:6; Petrus mesa la 2:5, 9;
Apan-kloma Hnika Balu 1:6 [✳] **5:11** Danial 7:10

Kaim kon nikit sakeng Lae-blai Ana ni ngala ka
lapa-lapa.

Kaim todan-lahing One.

Undeng Oen man kil prenta hidi nutus taan
lo!

Nol Oen in kuasa ka hidi nutus taan lo!"

¹⁴ **Hidim hmukit** 4 man muun ising nas siut
tutungus noan, "Baktetebes ela!" Kon tulu 24
tas hai bukun nas pait, le todan-lahing se Ama
Lamtua Allah nol Lae-blai Ana ka.

6

Lae-blai Ana ka bok segel las mesa-mesa

*Segel laih hmunan na — tulu in hote-dati ka
puit maa*

¹ Kon auk ngat tam Lae-blai Ana ka bok in dula
na segel hmunan na. Hidi kon auk ming fala mes
deng hmukit 4 man muun ising nas aa mumuun
el lelat ulan na, le tadu noan, "Lako tia!"

² Nahkitu lam auk net ahloet muti mesa. Muik
atuli mes daad se dapa, le lotong hlotong el tulu
in hote-dati ka, undeng un nal tutungus se in
hote-dati dalen. Un kil hmeno, le puit lako tao
tehen un mus in ne apan-kloma kia ngas.[◊]

*Segel nomer dua la — lobo-lau se apan-kloma
kia*

³ Hidi nam Lae-blai Ana ka bok segel nomer
dua la. Kon auk ming hmukit in muun isi nomer
dua la prenta noan, "Lako tia!"

⁴ Hidi kon ahloet mea kaloe mes lail puti maa.
Atuling in daad se dapa ka sium suli' tene mesa.

[◊] **6:2** Sakarias 1:8; 6:3, 6

Oen belen kuaas le laok tao lobo-lau se apan-kloma kia, halin nam atuli li keo bali apa.[◊]

Segel nomer tilu la — oras lubu muun isi

⁵ Kon nam Lae-blai Ana ka bok segel nomer tilu la. Ti auk ming hmukit nomer tilu la prenta noan, "Lako tia!" Nahkitu lam, auk ngat net ahloet mitang mesa. Atuling in daad se ahloet na dapa ka kil in sukat mesa, le sukat kakaat man liis bubuit son nas.[◊]

⁶ Hidi kon auk hii kam hnika el fala mes puti deng hmukit 4 in muun ising nas hlala ka. Faal na tek noan, "Mam muik oras lubu muun isi se apan-kloma kia. Atuli li gaji lelo mesa lam sos nal ael beas mok anang ngas tilu; eta ael beas banan nam mok mes sii. Mo eta mam oras lubu ka maa lius son nam, atuli li boel tao didaa saitun ina nol anggor ina in se klapa la daleng ngas deken."*

Segel nomeraat ta — atuli maet mamo

⁷ Hidi na kon Lae-blai Ana ka bok segel nomer 4 ta. Hidim auk ming hmukit nomer 4 ta prenta noan, "Lako tia!"

⁸ Nahkitu lam, auk ngat net ahloet mes bulu ka kunis el naen bunga ka. Atuling in daad se ahloet na dapa ka, ngala 'Hmate'. Muik in muid un deng klupu la kon, un ngala ka 'Atuil in Mate ngas Mana la'. Oen duas haup kuasa le laok keo tele atuil in se apan-kloma ki ngias nini suli, lubu tuan, ili koed-ngasing, nol hmukit huin. Atuil

[◊] **6:4** Sakarias 1:8; 6:2 [◊] **6:5** Sakarias 6:2, 6 * **6:6** Se dale na lam, atuli las nulis deng kai inang dua nas. Tiata oras lubu tene isi elol kon no, sad i kai inang dua nas muik nabale lam, atuli las bisa nulis napiut.

in mate ngas eta kaih totoang ngam, mamon na tatai nol op mes deng op aat, deng totoang atuil in ne apan-kloma ki ngias.[◊]

Segel nomer lima la — Ama Lamtua atulin nas natang le Un nutus oen dasi las

⁹ Hidi na kon, Lae-blai Ana ka bok segel nomer lima la. Kon auk ngat net atuli-atuil man hmunan nu tom in keo ngas. Oen hmangin nas se mijia in tunu-dadung nga kloma ka. Oen tom in keo, undeng oen parsai se Ama Lamtua Allah, nol dehet deng Ama Lamtua in Teka-teka ngas se ola-ola.

¹⁰ Oen haman tek noan, “Eee Ama Lamtua, kaim Lahin Tuan man in muun isi ka! Laih Tuan man in niu! Asa man Ama Lamtua in teka ka, kaim parsain. Mo kaim musti natang le bling pait halas-sam, Ama Lamtua nutus atuil in keo kaim se apan-kloma ki ngias dasi la, nol hukung one la?”

¹¹ Oen ketan hidi ela kon, oen mesa-mesam sium kaod muti blatas. Muik in tek oen noan, “Natang bubuit pait, didiin mi maam totoang son le. Ta mam mi kaka-palin deeh tom in keo kon, banansila el mia.”

Segel nomer eneng nga — in daat se apan-dapa kua nol apan-kloma kia

¹² Hidi nam, Lae-blai Ana ka bok segel nomer eneng nga. Nahkitu lam, auk ngat net lul-beko tene. Kon lelo la daid mitang, banansila el kitu mitang nga, nol bulan na daid mea el dala ka.[◊]

[◊] **6:8** Yeskial 14:21 [◊] **6:12** Apan-kloma Hnika Balu 11:13; 16:18; Yesaya 13:10; Yoel 2:10, 31; 3:15; Matius 24:29; Markus 13:24-25; Lukas 21:25

¹³ Duun-duun in se apan-dapa ku nguas naih maas se apan-kloma kia, banansila el kai isin latu, man nahi deng ina ka, undeng tom angin muun.

¹⁴ Kon auk ngat net apan na sait bating dua, le holulu el nehe ka, didiin ase. Kon leten-leten nas, nol nusa-nusa ngas totoang pepeko, didiin ase deng oen mana ngas.^{☆☆}

¹⁵ Ngat net ela kon, totoang atuil in se apan-kloma ki ngias, kilan deng lahi-lahi las, tulu in kil prenta ngas, komendan deng soldadu las, atuil in muki ngas, lako pes ata-ata kas, oen totoang daid in lii ana lo. Hidim oen lail hunis se bolo-bolo liang ngas, nol baut alo in se leten dapang ngas.[☆]

¹⁶ Oen tadu leten nas, nol baut tene kas noan, “Nahim le tunga-kobang kaim tia! Buni kami, le halin nam Atuling man in daad ne del in prenta tene ku dapa ka, ngat net kaim pait lo. Nol kaim haup in hukung deng Lae-blai Ana ka deken tia.”[☆]

¹⁷ Idaa! Kaim bosor isi son nia, ta leol in susa ngas maas lius son! Ama Lamtua Allah, nol Lae-blai Ana ka le boho niung Oen in komali ka, bel kami. Muik in tahang bolen lo son!”[☆]

7

Ama Lamtua Allah marat atuli at 144.000

¹ Hidi nam, auk ngat net Ama Lamtua ima-ii at aat deng sorga, dil se apan-kloma ki angin mata ngas aat, le tukan angin na. Kon nam angin na

^{☆ 6:14} Yesaya 34:4 ^{☆ 6:14} Apan-kloma Hnika Balu 16:20

^{☆ 6:15} Yesaya 2:19, 21 ^{☆ 6:16} Hosea 10:8; Lukas 23:30 ^{☆ 6:17} Yoel 2:11; Meliaki 3:2

huu nal laok bus el se tasi ku lo, tuu ka lo, nol
huu laok se kai ina ngas lo kon.[☆]

² Ama Lamtua beles kuaas son, le tao didaa
tuu ki nol tasi kua. Hidim auk net ima-ii mes
didang pait deng sorga, maa deng leol-saken. Un
kil hmarat deng Ama Lamtua Allah man in nuli
hidi nutus taan lo ka. Hidim un haman tek ima-ii
ataat nas noan,

³ “Natang le! Tao didaa tuu, tam tasi, tam kai-
kai las deken le. Natang le kaim tapa hmarat laok
se Ama Lamtua atulin nas hmangin nas napat
le.”[☆]

⁴ Hidim oen tek auk noan, ima-ii na marat nal
Ama Lamtua atulin nas son. Oen mamon na,
atuli at 144.000, man maas deng totoang ngala-
ngaal Israel las, elia:

⁵ deng ngaal Yahuda la, atuli 12.000;
ngaal Ruben na, atuli 12.000;
ngaal Gad ta, atuli 12.000;

⁶ ngaal Aser ra, atuli 12.000;
ngaal Naftali ka, atuli 12.000;
ngaal Manase ka, atuli 12.000;

⁷ ngaal Simeon na, atuli 12.000;
ngaal Lewi la, atuli 12.000;
ngaal Isaskar ra, atuli 12.000;

⁸ ngaal Sebulon na, atuli 12.000;
ngaal Yusuf fa, atuli 12.000;
nol deng ngaal Benyamin na, atuli at 12.000.

*Atuil niu kas naka-naka Ama Lamtua Allah,
nol Lae-blai Ana ka*

[☆] **7:1** Yermia 49:36; Danial 7:2; Sakarias 6:5 [☆] **7:3** Yeskial 9:4,

9 Hidi kon, auk ngat net atuli li mamo-mamo, didiin kaih nalaas totoang lo. Oen puit maas deng totoang bangsa-bangsa, ngala-ngala, nol deng papmes dasi-dais in se apan-kloma ki ngias. Oen totoang nakbua, le ngada saol del in kil prenta ka nol Lae-blai Ana ka. Oen pake kaod muti, nol kil palam klehen ne oen iman nas.

10 Hidim oen nikit dain leo-leo elia,
“Kaim naka-naka Ama Lamtua Allah,
man daad ne del prenta li dapa.

Kaim kon nikit sakeng Lae-blai Ana ni ngala ka lapa-lapa!

Oen niam, man bel boa-blingin kami.

Oen niam kon, man sai lalan in nuli bel kami.”

11 Atuil nas tao dain hidi ela kon, totoang Lamtua ima-ii in deng sorga man dil pukiul del in prenta ngas, senet apan nas le hai bukun nas, didiin oen silan nas lako huud dale, le saol del in prenta tene ka. Tulu-tulu ngas, nol hmukit aat in muun isi ngas, kon tao ela. Oen totoang todan se Ama Lamtua Allah,

12 le tao dain noan,
“Baktebes! Baktebes ela!

Kaim kon naka-naka Ama Lamtua Allah!

Kaim kon nikit Lamtua ngala ka lapa-lapa!

Lamtua in nuting lalan na, tom talalun.

Lamtua in kuasa ka, tene isi.

Lamtua in kuat-tes sa, muun isi.

Kaim nodan mamo se Lamtua tutungus.

Kaim todan-lahing Lamtua didiin hidi nutus taan lo.

Baktebes ela!”

13 Oen naka-naka hidi ela kon, deng tulu at buk duas aat nas at mes ketan auk noan, “Atuil hut

mamo man pake kaod muti nias, ku taan one,
tam lo ka? Oen niam deng ola la?”

¹⁴ Mo auk siut noan, “Auk tanas lo ama. Ta
ama man taan oen dui.”

Kon un tek auk noan, “Oen nas mo, atuil man
putis son deng in susa-daat tene ka.

Oen nam atuil man pake Lae-blai Ana ka dala ka
son,

le baes oen kai-batu las,
nol tao oen kaod muti kas le daid niu-hilin.[☆]

¹⁵ Undeng na, le oen dil se Ama Lamtua Allah del
in prenta ka sila.

Oen lii-lau Ama Lamtua lelo-duman se Un Um in
Kohe-kanas sa.

Ama Lamtua leo-leo nol oen tutungus.
Ama Lamtua doh oen tutungus.

¹⁶ Mam oen lubus pait lo ka.

Mam oen meen tuu pait lo ka.

Mam oen tom in papa, deng leol otot pait lo
ka.

Nol mam oen kluit tas hokoa deng in tom
otot pait lo ka.[☆]

¹⁷ Lae-blai Ana man dani nol del in prenta ka,
mam Un daid atuil in lolo-poa one.

Mam Un sika-poa one,

le lakos niun se ui mata man kil in nuli ka.

Mam Ama Lamtua nikit soleng oen in susa ka,
le halin oen lilu pait lo ka.”[☆]

[☆] **7:14** Danial 12:1; Matius 24:21; Markus 13:19 [☆] **7:16** Yesaya 49:10 [☆] **7:17** Buk in Naka-nahalit 23:1-2; Yeskial 34:23; Yesaya 49:10; Yesaya 25:8

8

Segel nomer itu la — Ama Lamtua ima-ii las sium klingu itu

¹ Hidi nam, Lae-blai Ana ka bok segel nomer itu la. Kon suknahkitu lam, totoang in ne sorga ngas ete tuun le heheon lo. Muik tahan in puting fala mes lo kon, didiin nataka le steng jam.

² Hidim auk ngat net ima-ii at iut deng sorga dil napiut se Ama Lamtua Allah sila ka, le lii-lau Una. Oen mesa-mesam sium un klingu.

³ Hidim ima-ii in deng sorga ngas at mes didang pait, lako dil se mijia man oen pake le tunu-dadung kai bui bingis uin na. Un kil mako lil-meia mesa, man taom oen pake le taung in dulu kai bui bingis uin. Kon nam oen belen kai bui bingis uin mamamo, le kutang leo-leo nol Ama Lamtua Allah atulin nas in kohe-kanas sa. Hidim un kil nol mako lil-meia na banansila el in tunu-dadung man bui bingis, le todo se mijia lil-meia ka dapa, se del in prenta ka sila.[◊]

⁴ Hidi nam un tuun kai bui bingis na. Kon un buin bingis sa saek lako se Ama Lamtua Allah sila, leo-leo nol in kohe-kanas deng totoang Ama Lamtua atulin nas.

⁵ Hidi nam, ima-ii na kat ai deng mijia la, le nisi inu mako lil-meia na. Hidim un pasang soleng mako na maa sa apan-kloma kia. Nahkiut tuun nam, auk ngat net bisain dait kliu-kanan se apan-kloma kia. Hidim lelat ulan kon dukun muun le tupang apa, nol lul-beko tene kon dadi.[◊]

[◊] **8:3** Amos 9:1; Dehet in Puit deng Dale Mesir 30:1, 3 [◊] **8:5**
Atorang deng Tulu Agama las 16:12; Yeskial 10:2; Dehet in Puit deng Dale Mesir 19:16; Apan-kloma Hnika Balu 11:19; 16:18

6 Hidi nam ima-ii at iut in deng sorgang ngas mana-mana le huu oen klingu las.

Huu kliung laih hmunan na — kon in mula-hai ngas, ai kaas

7 Dedeng ima-ii hmunan na huu un klingu la, kon ulan es nol ai, man kutang nol dala, holbohon nahi se apan-kloma kia, didiin kai-kai ina, musu, nol in mula-hai man klehen kunis sas ai kaa nulis. Eta kit batting apan-kloma ki daid op tilu lam, ai la kaa nuli op mesa. Nol eta kit batting totoang kai ina, musu, nol in mula-hai se apan-kloma ki ngias op tilu lam, ai la kaa nuli op mesan na kon.◊

Huu kliung nomer dua la — sa-saa in se tasi dalen ngas mates hidi

8 Nikit ima-ii nomer dua la huu un klingu la kon, muik asa mes banansila el leten tene man kaloe ka, holpasang tama lako tasi dale, didiin eta batting tasi ka daid op tilu lam, op mesan na daid dala.

9 Kon nam totoang hmukit tasi man se tasi daleng ngas, mates hidi. Nol totoang kapal in lail se la ngas kon, dudus hidis.

Kliung nomer tilu la — ui la daid mali'

10-11 Oras ima-ii nomer tilu la huu un klingu la, kon duun tene mes el obor tene in kaloe ka, nahi deng apan nua. Duun na ngala, 'Mali'. Nikit un nahi kon, ui se palun na ngas, nol ui mata ngas daid mali'. Hidim atuil in niun ui na ngas, maet mamo. Eta kit batting palun nas nol ui mata in

◊ **8:7** Dehet in Puit deng Dale Mesir 9:23-25; Yeskial 38:22

se apan-kloma kia ngas daid op tilu lam, in daid mali' ka op mesa.[◊]

*Kliung nomer aat ta — lelo, bulan, nol duun
nas daid mitang*

¹² Hidi nam ima-ii nomer aat ta huu un klingu la. Suknahkitu lam lelo, bulan, nol duun nas tom in diku, kon oen daid mitang. Tiata eta se oras lelo le kit batting lelo la langa ka daid op tilu lam, op mes daid mitang. Hidim eta tom nol oras duman nam, op mes deng op tiul duman na, daid mitang-tilu, undeng bulan na nol duun nas kaloe nol langa isi pait lo son.[◊]

¹³ Kon auk nikit silang nga lam, auk ngat net lape mes hong lapa-lapa se apan nua. Un ahan noan, "Doha lo! Ta bet in daat tene mes nahi tom totoang atuil in nuil ne apan-kloma ki ngias. Ta muik ima-ii deng sorga at tiul pait nabale, man huu oen klingu las lo bii."

9

*Huu kliung nomer lima la — klamat tas tao
sus atuli lia*

¹ Hidi na kon, ima-ii nomer lima la huu un klingu la. Kon auk ngat net duun mes nahi maa se apan-kloma kia. Oen bel duun na kunci mesa, le un sai bolo susa-daat man muik in pesa lo ka.

² Un sai bolo na hnitan na, kon nus mitang babakun puti el ai in notan se alas sua ka. Nus na

[◊] **8:10-11** Yesaya 14:12; Yermia 9:15 [◊] **8:12** Yesaya 13:10;
Yeskial 32:7; Yoel 2:10, 31; 3:15

sake buan-buan, didiin apan nu nol lelo la daid mitang.[◊]

³ Kon nam muik klamat mamo isi hong putis deng ai nus sa, le naih maas se apan-kloma kia. Ama Lamtua Allah bel oen kuasa son, banansila el hkulang nga.[◊]

⁴ Mo Un bel oen prenta le boel tao didaan apan-kloma ki bluan nas, kai las, nol in mula-hai tengah las lo. Mo oen musti tao sus totoang atuil man muik tadan deng Ama Lamtua se oen hmangin nas lo ngas.[◊]

⁵ Ama Lamtua sao klamat tas le tao sus atuil nas didiin bulan lima, molam boel tao tele oen lo. Suma tao oen le lukit banansila el hkulang in sau ka.

⁶ Se bulan lim nas dalen, mam atuli li susa-daat naseke, didiin oen nodan le mates tuun tia. Mo ela kon no, oen mates lo.[◊]

⁷ Auk ngat klamat tas sam oen el ahloet in hote-dati ka. Oen pake hlotong el tulu in hote-dati ngas man daken deng lil-me. Oen silan nas banansila el atuli ka.[◊]

⁸ Oen klangan nas blatas elbihata las klangan nas. Nol oen siin nas nakan, banansila el singa las siin nas.[◊]

⁹ Hnika el noan oen pake in kele kalas nini bisi. Oen dilan nas lin muun tene, el tentara las ahlote las pel lai-niin kereta in hote-dati ngas.[◊]

¹⁰ Oen ikun nas ana lo baktebes, nol muik lasong el hkulang nga. Oen haup kuasa le tao

[◊] **9:2** Dehet deng Apan-kloma ki in Dadi ka 19:28 [◊] **9:3** Dehet in Puit deng Dale Mesir 10:12-15 [◊] **9:4** Yeskial 9:4 [◊] **9:6** Ayub 3:21; Yermia 8:3 [◊] **9:7** Yoel 2:4 [◊] **9:8** Yoel 1:6 [◊] **9:9** Yoel 2:5

atuli li haup susa nini oen lasong nga, didiin bulan lima.

¹¹ Klamat nas lahin na, mo tulu tene deng totoang ima-ii man tom in nulut lakos ne, bolo susa-daat man muik in pesa lo ka. Un ngala ka muding dais Ibranin nam, *Abadon*, eta se dais Yunanin nam *Apolion*. Un nahin na noan, “In Tao Didaan Sa-saa”.

¹² Nini ela, in daat hmunan na, kudi son. Mo doha lo! Ta muik in daat dua pait, le maas.

Huu kliung nomer eneng nga — in susa-daat hnika tiul se apan-kloma kia

¹³ Hidi na kon, ima-ii nomer eneng nga huu un klingu la. Kon auk ngat net mijalil-meal, man oen pake le tuun kai bui bingis saol Ama Lamtua ka. Muik fala puit deng mijalilna sulung aat tas.[✳]

¹⁴ Faal na tek ima-ii man halas-sam huu un klingu la ka noan, “Muik ima-ii at aat man butus blaan son ne palun tene mesa, ngala palun Efrat. Laok loat sao oen tia!”

¹⁵ Kon un laok loat sao one, le oen laok keo tele atuli las, tom nol un taun, bulan, lelon, nol jam, man Ama Lamtua in nutus meman son na. Eta kit bating atuil in se apan-kloma kia ngas daid op tilu lam, in mate op mesa.

¹⁶ Oen tek auk noan, ima-ii nas tentara man saek ahloet in hote-dati ngas, at juta ngatus dua.

¹⁷ Hidi kon, auk ngat net tentara nas nol oen ahloet las. Tentara nas pake in kele kalas nini bisi hkoto tilu, mea kaloen, kunis kaloen el apan nua, nol kunis el blirang nga. Ahloet-ahloet nas bon nas banansila el singa las bon nas. Ahloet

[✳] **9:13** Dehet in Puit deng Dale Mesir 30:1-3

nas kon puut puting ai, blirang, nol ai nus deng oen baha nas,

¹⁸ le bel susa-daat tiul se apan-kloma kia. In susa-daat man puit deng ahloet nas bahan nas sa, tao tele nal atuli op mes deng op tilu, se papmes apan-kloma kia.

¹⁹ Hidi nam, ahloet nas lakos tao sus atuli li nini oen bahan nas nol ikun nas. Se oen ikun nas, muik bon tuladang el ula la bon na.

²⁰ Mo muik atuli deeh didang pait se apan-kloma kia, man tom in keo deng in daat na lo. Mo ela kon no, oen dai nang soleng oen in daat ta lo. Oen hui-langus se uikjale kas tutungus, nol hui-langus se sa-saa man oen dakes nini lil-meia, lil-muti, tungdadi, batu, nol kai ngas. Sa-saa nas net lo, ming lo, laok nal lo kon, mo oen hui-langus tutungus!²¹

²¹ Oen kon dai tenes deng oen in kula tengah las lo, banansila el keo atuli, pake kai, nong dadahut, nol nako.

10

Ima-ii deng sorga, nol in dula ana man holulu

¹ Hidi kon, auk ngat net Ama Lamtua ima-ii mesa, man muun isi, niu maa deng sorga. Un apa ka nopen kabut. Depan kon pukiu un bon na. Un sila ka kaloe' banansila el Ielo ka, nol un iin na kaloe' el ai ka.

² Un kil in dula ana mesa, man holulu mo bokan son. Un dil nini iin kanan na se tasi, mo iin kliu ka se tuu.

²¹ **9:20** Buk in Naka-nahalit 115:4-7; 135:15-17; Danial 5:23

³ Hidim un ahan nol fala mumuun, el singa in koo ka. Un ahan hidi kon, lelat ulan na dukun le siut mudi-muid apa lalis itu.

⁴ Nikit lelat ulan nas dukun siut apa hidi kon, auk le noan dul oen in aa ka son, mo auk ming fala mes deng sorga tek noan, "Hoe! Ku tek atuil deng lelat ulan iut nas in aa ka deken! Boel dul saa deken."

⁵ Hidi kon, ima-ii in dil iin halin se tasi, mo iin halin se tuu ka, nikit un ima kanan na lako bus el apan-dapa,

⁶ le sumpa noan, "Auk in aa ni, tom baktebes! Auk sumpa nini Ama Lamtua Allah ngala ka, undeng Un man muik tutungus didiin son na! Un man koet apan-dapa ku nol apan-kloma kia, nol un isin nas totoang son. Ta hii babanan ne! Lelon man kit in nata-natang nga, maa dadani isi son.

⁷ Ta eta Ama Lamtua ima-ii nomer itu la huu un klingu la son nam, Ama Lamtua daek muid Un in ator meman son hmunan nua, man atuli li tanan lo bii ka. Mo asa man Un in ator son na, Un tekan son se Un mee-baah man in lii-lau Una ngas. Tiata hii babanan ne, ta Auk in aa ni, tom son na."[☆]

⁸ Hidim faal man auk in ming deng apan nua ka, tek ulang auk pait noan, "Yuhanis, ku laok se ima-ii deng sorga man dil iin halin ne tasi, nol iin halin ne tuu ka. Le kat in dula ana man holulun mo holboka son ne un ima ka ka."

⁹ Kon nam auk lakong se ima-ii na, le nodan in dula ana na. Kon un tek auk noan, "Katan le

[☆] **10:7** Dehet in Puit deng Dale Mesir 20:11; Dehet Ulang deng Lalan in Nuli 32:40; Danial 12:7; Amos 3:7

kaan tia! Se ku baham ma lam fala kumis el uin pani ka, mo mam un tao ku taim ma le mali'."

¹⁰ Un aa hidi ela kon, auk sium in dula ana na deng un ima ka. Hidim auk kaan. Se auk bahang ngi dalen na fala kumis el uin pani ka, mo nikit auk holon lako taing dalen kon, auk nataka kam mali'.[☆]

¹¹ Hidim muik in lok au, noan, "Ku musti pait lako, le tekas meman deng asa man mam Ama Lamtua le daken se apan-kloma kia. Tekas deng asa man le daid nol totoang lahi-laih in ne apan-kloma kia ngas, nol totoang atuil deng bangsa-bangsa las, ngala-ngala las, nol totoang dasi-dasi las."

11

Ama Lamtua Allah mee-baah at dua man muun isi ngas

¹ Hidi kon oen doong bel auk kai hnukat mesa, man blatas sa el hnikan na. Kon Ama Lamtua Allah prenta auk noan, "Yuhanis, ku haung tia, le laok sukat Auk Um in Kohe-kanas Tene ka, nol un mijia in tunu-dadung man ne kota Yerusalem ma. Nol kaih totoang atuil man in kohe-kanas ne aa ngas.[☆]

² Mo sukat Um in Kohe-kanas sa kintal la deken tia, ta maan na sao son bel bangsa-bangsa didang, man taan Auk lo ngas. Mam oen maas kida, le tao hmomos auk kota la, didiin bulan 42, (nas lelo 1.260).[☆]

[☆] **10:10** Yeskial 2:8—3:3 [☆] **11:1** Yeskial 40:3; Sakarias 2:1-2

[☆] **11:2** Lukas 21:24

3 Mam Auk nutus Auk atulin at dua se na, le oen daid Auk mee-baha. Mam oen pake kitukaod dael ili, nol aa deng Au, didiin leol 1.260 nas hidis."

4 Ama Lamtua Allah mee-baah Sakarias sa, dul meman son deng mee-baah dua nias lolo hmunan nua. Oen banansila el kai saitun ina dua, nol maan in todo hadut dua, dil saol lakos bus el Ama Lamtua Allah. Lamtua Allah nam, totoang atuil in ne apan-kloma ki ngias Lahn.[☆]

5 Eta muik atuli in le tao dadaat saol Ama Lamtua Allah mee-baah dua nias sam, mam ai puit deng oen bahan nas le tuun hnining oen musu las totoang. Nini ela lam, totoang atuil man le tao sus one ngas, taon elola ko mates hidi.

6 Dedeng oen duas daid mee-baah taung Ama Lamtua se apan-kloma kia ka, Un beles kuasa le tukan ulan na. Un kon beles kuasa le tao ui mata ngas daid dala, nol kuasa le kil in daat bili-ngala se apan-kloma kia, muding oen in koma ka.[☆]

7 Eta oen oras in tek deng Ama Lamtua in teka-teka ngas mana le hidi son nam, mam muik hmukit in tao tele dadahut mes puti maa, deng bolo in susa-daat, man muik in pesa lo ka. Un hote-dait labang oen duas, didiin un tao tehen one nol keo teles.[☆]

8-9 Nini ela lam, oen duas mates se kota tene, man hmunan nu atuli las keo oen Lamtuan na se kai sangsuli dapa ka. Ta kota na, daid daat banansila el Sodom nol Mesir se dedeng hmunan

[☆] **11:4** Sakarias 4:3, 11-14 [☆] **11:6** Lahi-lahi las Buk laih hmunan na 17:1; Dehet in Puit deng Dale Mesir 7:17-19; Samuel mesa la 4:8 [☆] **11:7** Danial 7:7; Apan-kloma Hnika Balu 13:5-7; 17:8; Danial 7:21

nua ka. Mam atuli las pasang soleng mee-baah nas nitun nas se lalan, le nang se na didiin lelo tiul tailuang. Hidim atuil deng totoang bangsa-bangsa lias, ngala-ngala lias, nol dasi-dasi lias, maas le lingut niut dua nas. Oen kon bel dola le puan lo,[☆]

¹⁰ undeng oen dalen kolo in tinang atuil at dua nas in mate ka. Lole taom oen duas man tao didaa totoang atuil in se apan-kloma ki ngias in nangan na. Tiata oen leo-leo tao fesat, le tunang bel apa sa-saa.

¹¹ Mo hidi lelo tiul tailuang ngam, Ama Lamtua Allah beles duas hngasa le oen duas nulis pait. Totoang atuil in net oen duas sas pepeten undeng lii.[☆]

¹² Hidim mee-baah dua nas ming fala mes muun deng apan nua, man tadu oen noan, "Hoe! Mi duam saek maam se ni tia!" Kon oen duas saek lakos apan nua, le nopen kabut one. Ngat net ela kon, oen musu las langan tukun.[☆]

¹³ Nahkitu lam, muik lul-beko muun isi. Eta kit kaih totoang um in se kota la ngas sam, deng uma hngulu lam, mes lea. Nol muik atuli lihu iut mates. Atuil didang man maet lo ngas, lii ana lo. Mo mam oen kon todan Ama Lamtua Allah, undeng Un man kil bandu se sorga.[☆]

¹⁴ Nini ela lam, in daat nomer dua la kuhit son. Mo doha lo! Ta in daat nomer tilu la, le maa lolon.

[☆] **11:8-9** Yesaya 1:9-10 [☆] **11:11** Yeskial 37:10 [☆] **11:12** Lahi-lahi las Buk nomer dua la 2:11 [☆] **11:13** Apan-kloma Hnika Balu 6:12; 16:18

*Huu kliung nomer itu la — Ama Lamtua Allah
nol Yesus Kristus kil bandu se apan-kloma kia*

¹⁵ Hidi nam, Ama Lamtua ima-ii deng sorga nomer itu la huu un klingu la. Nahkitu lam, auk ming fala mamo-mamo maas deng sorgas, le tek noan,

“Halas ni in kil bandu se apan-kloma kia ka,

suma Ama Lamtua Allah nol Kristus,[☆]

Un nam Lamtua Allah Atulin man Un hulin meman son deng hmunan nua ka.

Ama Lamtua Allah nam Lahi, man kil bandu napiut didiin hidi nutus lo.”

¹⁶ Tulu at buk dua feas aat man daad se dela-del in prenta, man saol nol Ama Lamtua Allah sila ka ngas kon, ming faal nas. Kon oen senet le hai bukun nas didiin silan nas lako huud se dale, nol naka-naka Ama Lamtua Allah,

¹⁷ noan,

“Ee Lamtua Allah!

Kaim Lamtuan na!

Kaim Allahn!

Lamtua man prenta totoang.

Lamtua man kuasa totoang.

Lamtua man muik lolo hmunan nua.

Lamtua man muik hahalas nia.

Kaim nodan mamo se Lamtua,

undeng Lamtua pake Un kuasa man muun isi ka,

le kil bandu se apan-kloma kia.

¹⁸ Mo bangsa-bangsa las komali,

lole oen dai muid Ama Lamtua lo.

Mo halas ni Ama Lamtua kon komali,

[☆] **11:15** Dehet in Puit deng Dale Mesir 15:18; Danial 2:44; 7:14,

undeng oen dai taan Un lo.
Halas ni oras sa maa lius son,
 le Ama Lamtua hukung atuil man dai toe
 muid Un lo ngas.
Halas ni oras sa maa lius son,
 le Ama Lamtua tao dudus atuil man tao
 dudus atuil didang ngas.
Halas ni oras sa maa lius son,
 le Ama Lamtua keket-ketan atuil in mate
 ngas dasi las.
Halas ni oras sa maa lius son,
 le Ama Lamtua balas Un ata kas in susa-kae
 ka.
Nas Ama Lamtua mee-baha las,
 nol Ama Lamtua atulin nas,
 tuan-ana, muda-blalan.
Lamtua balas bel totoang,
 atuil man in todan Ama Lamtua ngala ka
 ngas.”¹⁹

¹⁹ Hidi nam, auk ngat net se sorga, Ama Lamtua Um in Kohe-kanas sa hnitan na holsai. Kon auk ngat net kaban, man hmunan nu oen pake le pesang Ama Lamtua Allah prenta in dulas se batu ngas. Kon bisain dait lako-pait. Lelat ulan dukun tene tupang apa, nol apan-kloma ki kon heheko, hidim ulan es el baut ngele naih deng apan nua.²⁰

12

Ul naga la labangbihata mes nol un ana

¹ Hidi nam, nahkitum auk ngat net tada mes muun isi puti se apan nua, man atuli li ngat net

¹⁹ **11:18** Buk in Naka-nahalit 2:5; 110:5; 115:13 ²⁰ **11:19**
Apan-kloma Hnika Balu 8:5; 16:18; 16:21

tahan lo bii: muikbihata mes apa ka kabut nini lelo. Un tian iin na se bulan na dapa. Un pake hlotong lahi man muik duun hngul dua.

² Un behe tain tene, mo un liliu, lole un tain iil in hua son.

³ Hidim suknahkitu lam, auk ngat net taad muun didang mes pait, puti se apan nua. Muik ul naga mea tene mesa. Un muik bon itu, nol muik sulu hngulu. Un lotong hlotong lahi itu, se un bon nas.[☆]

⁴ Un nini ikun na le kokon soleng op mes deng duun-duun in se apan nua ngas, ta suma liis op dua siis. Un pasang soleng duun nas maas se apan-kloma kia. Hidim un lako dil saol bihatang na, le nata-natang didiin bihatang na hua. Ta un le hol tana-ana na tetema.[☆]

⁵ Kon bihatang na hua Tana-ana biklobe mesa. Mo Ama Lamtua Allah ima-ii mes deng sorga maa nuu nal Tana-ana na, le kil nolan lako Ama Lamtua lua, le Tana-ana na prenta leo-leo nol Ama Lamtua Allah se sorga. Ta mam Tana-ana na man prenta totoang bangsa in se apan-kloma ki ngias, nini in kuasa man muun dui hihidi.[☆]

⁶ Mo bihatang na lail lako se maan in ete tuun mesa, man Ama Lamtua koet pesang belen son. Mam oen tutan-lau un se na didiin taun tiul tailuang, (nas lelo 1.260).

Mikael hote-dait labang ul naga la se sorga

⁷ Hidi na kon, daid in hote-dati tene se sorga. Ama Lamtua Allah ima-ii in deng sorga ngas nol

[☆] **12:3** Danial 7:7 [☆] **12:4** Danial 8:10 [☆] **12:5** Yesaya 66:7; Buk in Naka-nahalit 2:9

oen meon Mikael, hote-dait labang nol ul naga na, nol un ima-ii las.[✳]

⁸ Kon nam meo Mikael nol un nenan nas tao tehen ul naga na nol un ima-ii las. Hidi nam, oen kaing ul naga na, nol un ima-ii las le boel daad pait se sorgas lo ka.

⁹ Tiata Mikael nol un nenan nas nulut soleng ul naga na, nol ima-ii las deng sorgas, le hidim pasang soleng oen maas se apan-kloma kia. Ul naga na, uikjale kas laih tuan na, man oen noken noan, 'Iblis'. Deng lolo hmunan nua, un man taan in nole-lilung atuli lia, le oen tao kula-sala.[✳]

¹⁰ Hidim auk ming fala mes pait aa mumuun deng apan nua, le tek noan,

"Hmunan nu ul naga na dil tutungus se Ama Lamtua sila ka.

Un aa le taan in bel kula kit pail-kakans man in parsai ngas.

Un taan in tudu oen duman-lelo.

Mo halas ni Mikael nol un nenan nas nulut soleng un son deng sorga.

Ta halas ni un oras sa maa lius son, le Ama Lamtua bel boa-blingin atuli lia.

Nol halas ni Ama Lamtua kil bandu son nini Un in kuasa man muun isi ka.

Hidim Un kon nikit Kristus,

Atuling man Un hulin meman son na, le daid Laih taung totoang bangsa lias.[✳]

Tiata totoang daid inu son.

[✳] **12:7** Danial 10:13, 21; 12:1; Yudas 9 [✳] **12:9** Dehet deng Apan-kloma ki in Dadi ka 3:1; Lukas 10:18 [✳] **12:10** Ayub 1:9-11; Sakarias 3:1

11 Kit pail-kakan nas tao tehen ul naga man
 hmunan nu taan in bel kula oen tutungus
 sa son,
 nol undeng Lae-blai Ana na dala ka baa son,
 le kose soleng oen in kula-sala ngas.

Oen kon tao tehen una,
 undeng oen brain le tek atuli li deng Lae-blai
 Ana ka dalen banan na.

Atuli komali le noan keo tele oen kon no,
 oen hoen lo.

12 Tiata totoang in nuil ne sorga nguas, musti
 dalen kolo!

Mo totoang in nuil se apan-kloma ki ngias musti
 doha-doha,
 undeng in daat ta le nahi tom mia.
 Uikjale ka laih tuan na niu maa ne mia la
 son.

Un koon-mali isi,
 undeng un tana noan, un oras in daek
 dadaat ta, le hidi ka!"

Ul naga la nuti-nuting bihatang nga se apan-kloma kia

13 Dedeng ul naga la taan haup noan, un tom
 in soleng maa se apan-kloma ki son, kon un laok
 nuting bihatang man hua Tana-ana ka ka, le tao
 sus una.

14 Mo oen bel bihatang nga dila dua, banansila
 el leape la dila ka, le halin un hong lako huni
 se maan in ete tuun mesa, man katang nol ul

naga la. Se na, oen tutan-lau un didiin taun tiul tailuang.*

¹⁵ Net ela kon, ul naga na puut puting ui banansila el ui tene in baa ka, le noan baa soleng bihatang nga.

¹⁶ Mo dale-dapa ni tulung bihatang nga, le niun nuli ui man baa puti deng ul naga la baha ka ka.

¹⁷ Kon nam, ul naga na komali isi nol bihatang nga. Tiata un puti lako hote-dait labang bihatang na, nol un anan tengas las, nas atuli-atuil man in nuil muid Ama Lamtua Allah prenta la ngas, nol hao noan, oen nam mo Yesus atulin nas.

¹⁸ Hidi kon, ul naga na lako dil se tasi suut ta, le duu siin na.

13

Hmukit in tao tele dadahut mes puti deng tasi kua

¹ Hidi nam, auk ngat net hmukit in tao tele dadahut mes puit maa deng tasi kua. Un muik bon itu, nol muik sulu hngulu. Un lotong hlotong lahi se un sulung ngas mesa-mesa. Ne un bon nas dul dasi-dais man in tao nahmaeng Ama Lamtua Allah ngala ka.[◊]

² Un apa ka el harimau ka. Un iin na, banansila el baruang iin na. Nol un baha ka, banansila el singa la baha ka. Ul naga la sao un hak ka, nol un

* **12:14** Alkitab dais Yunanin esa ka dul noan, “oras mesa, oras dua, nol oras tailuang”. Dais nias tatai nol dais man in muik ne buk**Daniel** peke 7:25, 12:7. Un oras sa tatai nol bulan buk aat beas dua, tamlom lelo 1.260, ngat mo buk ni peke 11:2-3. ◊ **13:1** Daniel 7:3; Apan-kloma Hnika Balu 17:3, 7-12

in kuasa ka totoang bel hmukit na son, le daad se del in prenta ka, nol pake in kuasa nas totoang.[◊]

³ Se hmukit na bon nas mesa, muik paap blapin tene mesa, man banansila el un haup in dati, man taon le nate bubuit tam mate, mo mate nal lo. Totoang atuil in se apan-kloma ki ngias herang nol in ngat hmukit na in muun na, kon oen nuil muid una.

⁴ Hidim oen kon todan ul naga la, le nikit sakeng un ngala ka lapa-lapa banansila el Ama Lamtua, undeng ul na bel hmukit na in kuasa son. Atuil nas kon naka-naka hmukit na, noan, "Un na mo muun isi! Muik tahan in tao tehen una lo!"

⁵ Ama Lamtua Allah nang hmukit na, le un aa in koaok nol aa le tao didaa Ama Lamtua ngala ka. Un haup dola le kil prenta didiin taun tiul tailuang (na bulan 42).

⁶ Tiata un aa le tao nahu Ama Lamtua Allah ngala ka. Nol un kon aa le tao nahmamaeng totoang Ama Lamtua Allah atulin in ne sorga nguas.[◊]

⁷ Ama Lamtua kon belen dola, le hote-dait labang nol Ama Lamtua atulin nas, didiin tao tehen one. Un kon haup kuasa le prenta totoang ngala-ngala las, bangsa-bangsa las, dasi-dasi las, nol totoang nusang in se apan-kloma ki ngias.[◊]

⁸ Undeng na, le totoang atuil in se apan-kloma ki ngias, hui se hmukit in tao tele dadahut na. Atuil nas mo totoang atuil man ngalan nas dulas lo ne Lae-blai Ana ka buku la ka. Hmunan nu atuli keo tele Lae-blai Ana ka son, mo Ama

[◊] **13:2** Danial 7:4-6 [◊] **13:6** Danial 7:8, 25; 11:36 [◊] **13:7** Danial 7:21

Lamtua belen le nuli pait. Dedeng Ama Lamtua koet apan-kloma ki lo bii ka, Un dul meman totoang atuil in parsai ngas ngalan nas son se buk na, mam atuil nas man haup in nuil toma man hidi nutus taan lo ka.[☆]

⁹ "Hii babanan ne!"

¹⁰ Eta Ama Lamtua nutus son noan, musti muik atuli man tom in dake kam,
mam un tom in dake.

Eta Ama Lamtua nutus noan, musti muik atuli
man tom in keo nini suli kam,
mam un tom in keo nini suli."

Undeng na le, Ama Lamtua atulin nas boel
hoen deken. Ta na man daid dola le oen tahang
muid napiut, nol parsai napiut se Una.[☆]

*Hmukit tene mes didang pait puit maa deng
dale-dapa kia*

¹¹ Hidi na lam, auk ngat net hmukit tene mes
didang pait, puit maa deng dale-dapa kia. Un
muik sulu dua banansila el lae-blai la sulu ka.
Nol un ahan nam el ul naga la fala ka kon.

¹² Un daid mee-baah taung un tuang nga, na
hmukit man hmunan nu tom in dati, le naha-
bubuit tam mate ka. Un sium in kuasa deng
un tuang nga, le dising totoang atuil in se apan-
kloma ki ngias halin hui-langus se un tuang nga.

¹³ Un kon daek tada-taad herang man muun
isi dehe, didiin un tao niung ai deng apan nua se
atuil hut mamo kas silan.

¹⁴ Nini ela lam, hmukit nomer dua la, pake un
tuang nga in kuasa ka, le nole-lilung atuli li se
apan-kloma kia. Un kon tadu atuli las le daek

[☆] **13:8** Buk in Naka-nahalit 69:29 [☆] **13:10** Yermia 15:2; 43:11

bangat mesa, banansila el un tuang nga hnika ka, le oen todan-lahing se un tuang man hmunan nu tom in dati, le naha-bubuit tam mate ka.

¹⁵ Ama Lamtua kon bel nodat hmukit in nole-lilung daat na, le bel hngasa se bangat na halin un nuli. Nini ela lam bangat na aa nala, le prenta halin keo totoang atuil man dai hui-langus se un lo ngas.

¹⁶ Hmukit in nole-lilung daat na kon dising atuli las totoang, le sium hmarat se oen iman kanan nas, tamlom se oen hmangin nas. Totoang atuli li tuan-ana, atuil in muki tamlom atuil kasiang, ata tamlom ata lo, oen totoang musti sium hmarat na.

¹⁷ Ta etan lo kam, oen boel sosa-hee sa-saa lo. Hmarat na, dul hmukit nomer mesa la ngala ka, nol un nomer ra.

¹⁸ Se nia lam kit musti pake kutan! Suma atuil in tana ngas siis man nangan taan nomer na nahin na. Nomer na tulu deng atuli mesa. Nomer ra “666”.*

14

Lae-blai Ana nol Un atulin at 144.000 tas

¹ Hidi kon auk nikit silang nga lam, suknahkitum auk ngat net Lae-blai Ana ka dil se leten ana mes dapa, ngala leten Sion. Un dil leo-leo nol atuli at 144.000. Se totoang atuil nas hmangin

* ^{13:18} Muid atuil in taan Alkitab pas sam, se dedeng in dul buk nia ka, nomer “6” nga nahin na noan, asa mes man muik nahin banan lo, tema lo, tamlom daat isi. Tiata nomer “666” nga nahin na noan, “in daat dudu ka”.

nas dul Lae-blai Ana na nol Un Ama ka ngalan nas.[◊]

² Hidim auk ming fala mes deng apan nua. Un lin na muun banansila el ui in baa nahi ka, nol dukun na el lelat ulan na. Mo fala na lin leok isi, banansila el atuli hut mamo in diuk sasanu ka.

³ Kon nam, auk ngat net atuil at 144.000 nas dil saol Ama Lamtua Allah, nol hmukit aat muun isi man dil pukiu Ama Lamtua del in prenta ka ngas, nol tulu 24 tas. Atuil hut mamo nas tao dain balu mesa. Suma oen siis man taan dain na, mo atuil didang ngam tanan lo. Ta oen niam man babanan nol Ama Lamtua son, undeng Ama Lamtua nini Un Ana ka dala ka son, le baen nutus oen in kula-sala ngas.

⁴ Oen nuli ka niu, banansila el atuil usin man len-langan net nol bihaat lo bii ka. Oen mudimuid Lae-blai Ana na le laok elol tukun, lole Ama Lamtua baen nutus oen son, nini Un Ana ka dala ka, le halin nam oen daid Un nenans. Undeng na le, oen niam banansila el sa-saa isin hmunan, man atuli nui-nolen deng klapa la, le kil nolan laok bel Ama Lamtua nol Lae-blai Ana ka.

⁵ Oen kon aa nole-lilung taan lo, undeng oen dalen nas niu.[◊]

Ima-ii at tiul deng sorga kil dasi-dehet

⁶ Hidim auk ngat net Ama Lamtua Allah ima-ii mes pait deng sorga. Un hong lapa-lapa se apan nua, le tek deng Ama Lamtua Dehet Dais Banan man hidi nutus taan lo ka. Un hong pukiu le tek totoang atuil in se apan-kloma ki ngias,

[◊] **14:1** Yeskial 9:4; Apan-kloma Hnika Balu 7:3 [◊] **14:5** Sefanya 3:13

totoang bangsa las, ngala-ngala las, dasi-dasi las,
nol totoang nusa ngas.

7 Un haman mumuun le tek noan,
“Mi musti todan se Ama Lamtua Allah!
Mi musti nikit Un ngala man muun isi ka lapa-
lapa!

Undeng un oras sa maa lius son,
le Ama Lamtua keket-ketan totoang atuli
li in dake-mana ngas.

Naka Una!

Nikit Un ngala ka lapa-lapa!

Undeng Un man daek apan-dapa ku nol
apan-kloma kia.

Nol Un man prenta le tasi ka nol ui matang ngas
totoang dadis.”

8 Aa hidi ela kon, auk net ima-ii mes didang
pait deng sorga, hong muid una. Un tek noan,
“Dudus son! Dudus son! Kota Babel man muun
isi ka dudus son! Kota man in daat isi ka, lea
nini tatai nol dale ka son. Hmunan nu kota na
el bihaat hmama ka, man dising totoang bangsa
in se apan-kloma ki ngias niun mahus, le mudi-
muid un in tao dadahut daat ta. Mo halas ni, kota
na haup Ama Lamtua in komali ka son!”[✳]

9 Hidim auk ngat net ima-ii didang pait deng
sorga, man maa muid ima-ii nomer dua la. Un
ahan mumuun le tek noan, “Doha lo! Totoang
atuil man hui se hmukit in tao tele dadahut na
nol bangat ta ngas, hidim sium un hmarat ta
se oen hmangin nas tamloem oen iman na ngas,
mam oen kon haup Ama Lamtua in komali ka!

[✳] **14:8** Yesaya 21:9; Yermia 51:8; Apan-kloma Hnika Balu 18:2

10 Mam Ama Lamtua esa man boho Un in komali ka bel one, banansila el Un ninung oen anggor tulu mali' ka. Mam Un pasang soleng oen lakos ai blirang man kaloe hidi taan lo ka. Un ima-ii in deng sorga ngas, nol Lae-blai Ana ka kon ngat netas."[☆]

11 Totoang atuil man hui se hmukit na, nol un bangat ta, tamlom in sium nal un hmarat ta ngas, mam haup in susa-daat muun hidi nutus taan lo. Nus deng ai man tao oen le in haup susa ka, puit maa lelo-duman hidi taan lo.[☆]

12-13 Tiata deng nas totoang un nahin na, Ama Lamtua atulin nas musti hii babanan se Un prenta las, parsai napiut se Yesus, nol musti hoen lo.

Hidim auk ming fala mes deng apan-dapa ku tek auk noan, "Yuhanis! Ku musti dul elia: Ninin deng halas nia, eta atuil in parsai se Lamtua Yesus sas mates sam, oen haup ontong."

Kon Ama Lamtua Allah Koo Niu ka siut noan, "Baktebes! Mam oen ontong baktebes! Ta oen haup susa-daat se apan-kloma ki son, mo oen tahang le muid napiut se Ama Lamtua. Tiata mam Ama Lamtua balas oen in kae ka, nol oen kon nuil susa-daat se sorga pait lo ka."

Ama Lamtua Allah in hukung apan-kloma kia ka, Un tulu el in nui-nole ka

14 Hidi na kon, auk botas silang nga. Kon suknahkitum, auk ngat net nopen mes muti kaloe', nol muik atuli mes daad se nopen na dapa. Atuling na, banansila el Atuling Baktetebes

[☆] **14:10** Yesaya 51:17; Dehet deng Apan-kloma ki in Dadi ka 19:24; Yeskial 38:22 [☆] **14:11** Yesaya 34:10

sa. Un lotong hlotong in nala deng lil-mea nol kil sabit nakan mesa.[◊]

15 Hidim auk net ima-ii mes didang pait deng sorga, puti maa deng Ama Lamtua Um in Kohe-kanas sa. Un haman mumuun le tek atuling in se nopen na ka noan, "Nini sabit ta le nui-noel tia! Ta oras in kat nakbuan apan-kloma ki isin na ka, maa lius son."[◊]

16 Kon nam Atuling in daad se nopen na ka, lalen Un sabit ta le nui-nole, nol tao nakbua apan-kloma ki isin nas.

17 Kon muik ima-ii mes didang pait, puti deng Um in Kohe-kanas se sorga ka. Un kil sabit nakan mesa, le noan nui-noel sa-saa isin nas.

18 Hidim, muik ima-ii mes didang pait puit maa deng maan in tuun kai bui bingis uin, se Um in Kohe-kanas man ne sorga ka. Ima-ii ni osa la doh ai in ne, maan in tuun kai bui bingis uin na ka. Un haman tek le lok ima-ii in kil sabit ta noan, "Nini ku sabit ta, le laok nui sa-saa isin in ne apan-kloma ku nguas tia! Ta se nua lam, anggor isin nas latus totoang son."

19 Kon nam ima-ii na lalen un sabit ta maa se apan-kloma kia, le dit nal anggor isin nas. Hidim un tamang anggor isin nas lakos se bak in lee ka. Kon oen kida-kida le kat nal un uin na. Kida-kida anggor isin se bak in lee ka, na Ama Lamtua in komali ka.

20 Bak in lee na ne kota likun. Dedeng oen kida anggor isin na uin nas sa, dala mamo baa puti.

[◊] **14:14** Danial 7:13 [◊] **14:15** Yoel 3:13

Dala la in baa ka el palun mesa, un blatas sa kilu 300, nol un lihu ka meter mes tailuang.* ☩

15

Ima-ii at iut deng sorga kil in daat isi iut maas se apan-kloma kia

¹ Hidi nam, auk ngat net sa-saa mes muun isi puti se apan nua, didiin auk herang isi. Muik ima-ii at iut deng sorga, mesa-mesam kil kuasa le niung in daat tene maa se apan-kloma kia. In daat iut nias, daat puis sas nas. Eta oen totoang dadis son nam, un nahin na noan, Ama Lamtua Allah dalen na blingin son, didiin Un komali nol atuli li pait lo son.

² Hidim auk ngat net tasi mes kaloe el kaca ka, man kutang nol ai. Auk kon ngat net atuli mamo dil se tasi na suut ta. Oen nam atuil man in dai muid hmukit in tao tele dadahut ta lo, hui se un bangat ta lo, nol sium un hmarat ta lo ngas. Oen totoang kil sa-saa in kuti, tuladang el sasanu man oen simun deng Ama Lamtua Allah.

³ Hidim oen tao dani mes deng upung Musa, Ama Lamtua Allah atulin in loka-loka se hmunan nua ka. Atuil nas kon tao dani mes pait le naka-naka Yesus. Ta hmunan nu atuli keo tele Una, banansila el atuli keo lae-blai ana se Ama

* **14:20** Alkitab dais Yunanin na dul palun na blatas sa “stadia 1.600”, na ka kilu meter 296-300. Nol palun na dalen na oen dulan noan, “lapa ka tatai nol ahloete la lapa la”, na ka meter mes tailuang. Oen ahloete las tene due ahloet in ne kita li ngias.
◊ **14:20** Yesaya 63:3; In Lilu Kamusang 1:15; Apan-kloma Hnika Balu 19:15

Lamtua Allah Um in Kohe-kanas sa, le tao blingin
Un dalen na. Oen tao dain noan,*

“Kaim naka-naka Ama Lamtua Allah!

Kaim nikit sakeng Un ngala ka lapa-lapa!

Undeng Ama Lamtua in kuasa ka, dui hihidi.

Nol Ama Lamtua in muun na, herang isi.

Ama Lamtua kil bandu taung totoang bangsa in
ne apan-kloma ki ngias son.

Ama Lamtua daid Laih taung totoang ngala-
ngaal in ne apan-kloma ki ngias son.

Ama Lamtua in dake ngas muun dui hihidi!

Ama Lamtua in dake ngas, leok baktetebes!

Ama Lamtua lalan na, lolo isi!

Ama Lamtua in nuli ka, tom dudui!*

⁴ Totoang atuli li nikit sakeng Ama Lamtua ngala
ka lapa-lapa,

totoang atuli li naka-naka Ama Lamtua in banan
na.

Undeng suma Ama Lamtua sii, man niu'.

Nol suma Un sii, man muik kula-sala lo.

Mam totoang bangsa lias maas le todan-lahing se
Ama Lamtua.

Mam totoang ngala-ngala lias maas nodan mamo
se Ama Lamtua.

Undeng totoang atuli li net Ama Lamtua in
daek banan nas son.

Nol totoang atuli li taan Ama Lamtua dalen
lolo ka son.”*

* **15:3** Musa dul dain nias se dedeng Ama Lamtua in kil puting
atuil Israel las deng dale Mesir; oen maan in susa-daat ta. **15:3**
Dehet in Puit deng Dale Mesir 15:1-18 **15:4** Yermia 10:7; Buk
in Naka-nahalit 86:9

⁵ Nikit atuil nas tao dain hidi kon, auk ngat net kitu tene in se Ama Lamtua Um in Kohe-kanas ne sorga ka Kamar in Niu Dudui ka, holsai batlenga. [◊]

⁶ Hidim auk ngat net ima-ii at iut in deng sorga, man kil susa-daat itu la ngas. Oen puit maas deng Ama Lamtua Um in Kohe-kanas sa. Oen pake kitu-kaod kaloe man muti niu-hilin, nol pake hlimut deng lil-mea isin.

⁷ Hidim auk net hmukit mes deng hmukit aat in muun isi, man se Ama Lamtua del in prenta ka halin na ngas, bating bokor lil-mea itu, bel ima-ii at iut nas. Bokor iut nas, mesa-mesam nisi in hukung deng Ama Lamtua Allah, man muik napiut hidi nutus taan lo ka. Ta Un mana hidi son, le niung Un in komali ka maa se apan-kloma kia.

⁸ Nesang isi lo kon, Um in Kohe-kanas sa inu nol nus, man puti deng Ama Lamtua Allah in muun isi ka, nol Un in kuasa ka. Muik tahan atuli mes lo kon, man taam nal laok se na. Ima-ii at iut nas musti boho nuli in daat iut nas, se apan-kloma kia, halas-sam atuli li taam nal lako se maan na. [◊]

16

Ama Lamtua Allah in komali ka holbohon maa se apan-kloma kia

¹ Kon nam, auk ming fala mes mumuun puit maa deng Um in Kohe-kanas tene ka, le leka-tadu

[◊] **15:5** Dehet in Puit deng Dale Mesir 38:21 [◊] **15:8** Dehet in Puit deng Dale Mesir 40:34; Lahi-lahi las Buk laih hmunan na 8:10-11; Dehet deng Bangsa Israel nol Bangsa Yahuda lalis dua la 5:13-14; Yesaya 6:4

ima-ii at iut nas noan, "Kil nol bokor ras laok tia!
Le boho niung Ama Lamtua in komali ka lako
apan-kloma ku tia."

² Ming ela kon, ima-ii hmunan na boho niung
un bokor ra isin na maa se apan-kloma kia.
Nahkiut tuun nam, in daat ta tom papmes atuil
man sium hmukit in tao tele dadahut ta hmarat
ta ngas, nol atuil man in hui se un bangat ta ngas.
Oen tom paap hoso man lukit isi.◊

³ Hidim ima-ii nomer dua la, boho un bokor
isin na lako el tasi kua. Nahkitu lam, ui tasi ku
daid dala le buin hoso, el atuil in mate ngas dalan
nas. Kon totoang in nuil se tasi dale ngas, mates
hidi.

⁴ Hidi nam ima-ii nomer tilu la boho un bokor
ra isin na lako se palun nas nol ui matang ngas.
Kon ui las totoang daid dala.◊

⁵ Tukun nam auk ming ima-ii in deng sorga,
man mana-koet totoang ui in se dale-dapang nias
sa, naka Ama Lamtua Allah elia,
"Ee Ama Lamtua!
Lamtua man in niu".

Ama Lamtua man muik kula-salan lo!
Ama Lamtua muik meman son lolo hmunan
hesa kua,
nol Ama Lamtua muik napiut didiin hidi
nutus taan lo.

Ama Lamtua nutus dasi las nol in toma son.
Ama Lamtua in nahu hukung nga tatai son.

⁶ Atuli las boho Ama Lamtua atulin nas dalan nas
son.
Atuli las keo tele Ama Lamtua mee-baha las son.

◊ 16:2 Dehet in Puit deng Dale Mesir 9:10 ◊ 16:4 Dehet in Puit
deng Dale Mesir 7:17-21; Buk in Naka-nahalit 78:44

Undeng na le, Ama Lamtua dising le oen kon
niun daal na son.
Tiata Ama Lamtua in balas hukung bel one ka,
toma."

⁷ Hidi nam, auk ming fala mes puti deng mijia
in tunu-dadung nga, le siut noan,
"Toma! Ama Lamtua Allah man kuasa dudui.
Toma! Ama Lamtua Allah man muun dui hihidi.

Ama Lamtua man nutus dasi lam, nol in
toma.

Ama Lamtua man nahu hukung ngam,
tatai."

⁸ Hidi kon, ima-ii nomer aat ta boho soleng un
bokor ra isin na lako se lelo lua. Suknahkitu lam,
lelo la daid otot isi, didiin atuli las apan nas el ai
in kaa ka.

⁹ Totoang atuil man tom ai in kaang nas, bilu
nol aa didaa Ama Lamtua Allah ngala ka, undeng
Un man tadu le tunang in daat na bel one. Mo
ela kon no, muik atuli mes lo kon man pesang le
bali muid Ama Lamtua, nol naka Un ngala ka.

¹⁰ Hidi nam, ima-ii nomer lima la boho soleng
un bokor ra isin na, laok se hmukit in tao
tele dadahut ta del in prenta ka. Nahkitu lam,
mitang-mames bua papmes atuli-atuil man hui
se una ngas, didiin oen duu siin nas le halin keeh
nal in susa-daat ta.[✳]

¹¹ Oen kon bahang Ama Lamtua Allah in ne
sorga kua, undeng oen papa las lukit ana lo. Mo
ela kon no, muik tahan at mes in tene deng in
daek dadaat, le pait muid se Ama Lamtua lo.

¹² Hidi nam, ima-ii nomer eneng nga boho
soleng un bokor ra isin na, lako se palun tene

[✳] **16:10** Dehet in Puit deng Dale Mesir 10:21

in ngaal Efrat ta. Kon ui palun na tuu meman. Hidim oen daek lalan se na, le bel lahi-lahi nol tentara las man maas deng halin leol-sake lua.[☆]

¹³ Auk kon ngat net uikjale tiul man daat isi. Oen hnika ngas el klete ka. Mes puti deng ul naga la baha ka. Mes puti deng hmukit in tao tele dadahut ta baha ka. Nol mesan na pait puti deng ul naga la mee-baah in nole-lilung daat ta baha ka.

¹⁴ Uikjale tiul nas muik kuasa le tao taad herang bili-ngala. Oen putis le laok tutnaal totoang lahi-laih in se apan-kloma ki ngias, hidim oen hid apa oras mesa, le laok hote-dait labang nol Ama Lamtua Allah in kuasa dudui ka. Mo oras man oen in hid apa son na, tom nol oras man Ama Lamtua Allah huil hidi son, le tao tehen Un musu las totoang nga.

¹⁵⁻¹⁶ Maan oen in nakbua le hote-dait nol apa ka, se dais Ibranin nam, *Armagedon*.

Yesus Kristus kon tek noan, “Nangan babanan! Ta nahkiut tuun nam, Auk maang el atuil in nako ka, man atuli nataka tanan lo. Atuil man in melang le hii-natang Auk tutungus, banansila el in doha-tiud tutungus nol pake kai-baut meman son nas, ulat. Ta eta Auk maang ngam, un haup in mae lo, undeng atuli ngat net un in lulit ta lo.”^{☆☆}

¹⁷ Hidi nam, ima-ii nomer itu la boho soleng un bokor ra isin na lako se angin dapa. Kon Ama Lamtua Allah aa nol fala tene, deng Un del in

^{☆ 16:12} Yesaya 11:15 ^{☆ 16:15-16} Matius 24:43-44; Lukas 12:39-40; Apan-kloma Hnika Balu 3:3 ^{☆ 16:15-16} Lahi-lahi las Buk nomer dua la 23:29; Sakarias 12:11

prenta se Um in Kohe-kanas sa, le tek noan, “Hidi son! Auk in komali ka holbohon totoang son!”

18 Kon nam muik bisain dati, nol lelat ulan dukun tene isi le tupang apa. Hidim lul-beko in muun dudui, man daid net se apan-kloma ki lo bii, dadi.◊

19 Dedeng na, Ama Lamtua Allah nadidingun kota Babel in daat ta lo. Un nini lul-beko man muun dui hihidi na, didiin kota in muun isi na, tati bating tilu. Un tao ela, le halin nam atuil Babel las taan Un in komali ka. Kota-kota didang in se apan-kloma ki ngias kon leas totoang.◊

20 Dedeng na nusa-nusa ngas denes tukun ela, nol leten-leten nas kon ilang hidis.◊

21 Muik ulan es baut tene, nahis deng apan nua le tading tele atuli las kon. Ulan es baut nas ngelen na muik in haup kilu buk aat kon.* Undeng ulan es sa man tao oen le haup susa-daat, tiata atuli las kolen-bahang Ama Lamtua Allah.◊

17

Ama Lamtua Allah ima-ii las naleta kota Babel nini bihaat hmama

1 Hidi kon, at mes deng ima-ii aat iut in deng sorga, man kil bokor blo ngas, maa aa nol auk elia, “Maa se ni le! Ta auk le tulu bel ku Ama Lamtua Allah lalan in hukung bihatang hmama,

◊ **16:18** Apan-kloma Hnika Balu 8:5; 11:13, 19 ◊ **16:19** Yesaya 51:17 ◊ **16:20** Apan-kloma Hnika Balu 6:14 * **16:21** Alkitab dais Yunanin na dul noan, “ngele na tatai nol talenta mesa”. Talenta mesa lam ngelen na, kilu 34 lako pes 40. ◊ **16:21** Dehet in Puit deng Dale Mesir 9:23; Apan-kloma Hnika Balu 11:19

man daat dudui ka. Un na mo, kota tene man oen bangun dadani nol ui mamo ka.[☆]

² Hmunan nua, lahi-lahi las deng ola-ola, maas len-langan nol atuli-atuil in se kota na ngas. Atuil didang ngas kon maas le niun mahus, nol mudimuid kota na in daek dadaat ta."[☆]

³ Hidi nam, auk tom Ama Lamtua Allah Koo Niu ka, kon ima-ii in deng sorga na nikit nol auk lakong se maan in ete tuun mesa. Se na, auk ngat net bihatang mes daad se hmukit in tao tele dadahut mes dapa, man bulu ka mea kaloe'. Hmukit na muik bon itu, nol sulu hngulu. Se un apa ka papmesa, dul dasi-dais man in bilu-aa Ama Lamtua Allah.[☆]

⁴ Bihatang na pake kai-baut duda mea nol meamamen. Un sa-saa in lohas apa ka ngas deng lil-mea, baut kaloe' osa ngas, nol mutiara. Un kil cangkir lil-mea mesa, man inu nol anggor uin se un ima kanan na. Anggor na, mo un in daek hmomos le nong dadahut daat ta, nol totoang in daat didang, man un in dake ngas.[☆]

⁵ Se un hmangin na, dul ngala mesa, man nahin na buni nabale. In dula na elia:
Auk niam, Babel!

Kota man in leko nol natao dudui ka!
Totoang in daat bili-ngala se apan-kloma ki ngias,
putis deng au.

Totoang in laok kula nol bihata tam bikloeb se
dale-dapa ni ngias,
maas deng au.

[☆] **17:1** Yermia 51:13 [☆] **17:2** Yesaya 23:17; Yermia 51:7 [☆] **17:3**
Apan-kloma Hnika Balu 13:1 [☆] **17:4** Yermia 51:7

6 Hidim auk ngat tam bihatang na mahu ngele isi son, lole un niun Ama Lamtua Allah atulin nas dala nas. Nahin na noan, un keo tele Ama Lamtua Allah atulin nas son, undeng oen teen in aa deng Yesus lo.

Ngat net ela kon, auk ngaa-bahang tuun nol herang isi.

7 Mo ima-ii na ketan auk noan, "Tasao le ku ngaa-baham ma ela lia? Maa, le auk tek puting bel ku nahin deng bihatang in tao dadaat na, nol hmukit in tao tele dadahut man muik bon itu nol sulu hngulu ka.

8 Hmunan nu hmukit na nuli se dale-dapa nia, mo halas ni un ase son. Mo nesang lo ka kam, un pait maa deng bolo susa-daat man muik in pesa lo ka. Dedeng na, muik atuli deeh nulis se apan-klooma kia, mo oen ngalan nas dulas lo ne Lae-blai Ana ka Buk man Ama Lamtua Allah dulan muna son, lo-lolo Un koet apan-klooma ki lo bii ka. Atuil nas ngaa-bahan nol in ngat hmukit na, undeng un puit maa pait son. Mo etan un puit maa son nam, mam Ama Lamtua Allah pasang tamang un lako se tasi ai blirang man kaloe' tene taan lo ka."[☆]

9 Hidim ima-ii na tupang napiut un in aa ka noan, "Atuil in nangan tana ka, taan haup dais nia. Hmukit na bon itu las nahin na noan, leten itu. Bihatang hmama na, daad ne leten iut nas dapas. Bon iut nas kon nahin na, lahi itu.

10 Deng laih iut nas, lima las mates son. Mes halas ni kil bandu nabale. Mesan na pait maa lo

[☆] **17:8** Danial 7:7; Apan-klooma Hnika Balu 11:7; Buk in Naka-na-halit 69:29

bii. Mo etan un maa son nam, un suma kil bandu nanapat siii.

¹¹ ḥmukit man hmunan nu nuli se apan-kloma kia, mo halas ni mate son na, kon baab se laih iut nas. Mo mam un pait maa kil bandu le daid laih nomer palu. Mam un kon tom in dudus-didaa.

¹² Sulu hngulu las nahin na noan, lahi hngulu. Oen kil prenta lo bii. Mam oen sium kuasa le kil bandu leo-leo nol hmukit in tao tele dadahut na, mo suma nanapat tuun.* [◊]

¹³ Ta oen totoang koo mes son, le sao oen in kuasa ka bel hmukit in tao tele dadahut ta.

¹⁴ Mam lahi-laih nas lakos hote-dait labang nol Lae-blai Ana ka. Mo mam Lae-blai Ana ka nol Un atulin nas tao tehen oen totoang. Atuli-atuil man in muid Lae-blai Ana ka ngas, mo atuil man Un in huil nal son, le muid napiut se Una ngas. Mam oen nala, undeng Lae-blai Ana ka muun isi. Suma Un sii man daid Laih tene, dui totoang lahi-lahi lias, nol daid Tuang lapa dui, deng totoang tuang-tuang ngias.

¹⁵ Nol ui mamo man dani nol bihatang hmama na ka, atuli-atuil deng totoang ngala-ngala lias, bangsa-bangsa lias, nol dasi-dais in se dale-dapa ni ngias.

¹⁶ Mam laih hngulu, nol hmukit in tao tele dadahut na, kom lo isi nol bihatang hmama, man mae taan lo na. Mam oen nuhu-dau nal un kai-batu las nol un sa-saa las totoang, le nang soleng un luli-lulit se na. Hidim oen kon kaa nuli un

* ^{17:12} Se Alkitab dais Yunanin na lam, in mo bango nia ki muik nahin dua, 1) suma nanapat tuun, nol 2) suma jam mes sii.

◊ ^{17:12} Danial 7:24

sisin na. Mo un apa lisin na, oen pasang tamang lako ai dalen.

¹⁷ Ama Lamtua Allah esa man in tao, le didiin laih hngul nas totoang koo mesa, le sao oen in kuasa ngas bel hmukit na, didiin un tao dudus bihatang nga. Nini ela lam, Ama Lamtua Allah in nangan pesang hidi totoang son nas, dadi.

¹⁸ Bihatang hmama man ku in neta na, mo kota in leko-natao isi, man prenta totoang laih in se apan-kloma ki ngias sa.”

18

Ama Lamtua Allah ima-ii las dehet deng kota Babel in lea ka

¹ Hidi nam, auk ngat net ima-ii mes didang pait niu maa deng sorga. Un muik kuasa nol langa muun, didiin laang papmes dale-dapa nia.

² Un nini fala mumuun le tek noan,
“Lea son! Lea son! Kota Babel lea son!
Nahi son! Nahi son! Kota in leok isi ka, nahi son!

Un daid uikjale kas maan in dada son.

Un kon daid koo-dael daat tas ingu-mana son.

Un daid kee in kaa sisi ngas maan in nakbua son.

Un daid totoang hmukit in banan lo ngas mana son.[☆]

³ Un lea son, undeng totoang bangsa in se dale-dapa ki ngias,
taan in maa le niun mahus tutungus deng un anggor ra.

[☆] **18:2** Yesaya 21:9; Yermia 51:8; Apan-kloma Hnika Balu 14:8;
Yesaya 13:21; Yermia 50:39

Un nahi son, undeng totoang ngala-nngaal in ne
apan-kloma ki ngias,

taan in maa le nong nol kota na atulin nas.

Lahi-laih deng totoang negara lias maas,
le laok kula nol un atulin nas.

Atuil in sepo-dakang deng totoang kota las kon
maas,

le sosa-hee didiin oen daid in muki.

Undeng kota na banansila el bihaat man
kom le sos totoang sa-saa in banan, nol
osa dui ngas.

Tiata kota na el bihaat hmama man
kom le nuting totoang sa-saa in leko,
banan, nol osa ngas.”[◎]

⁴ Hidim auk ming fala mes didang pait, man
haman deng apan nu noan,

“Hoe! Auk atulin nas totoang!

Lail putim deng uam tia!

Nang soleng kota na tia!

Boel tao muid un atulin nas in daek daat ta
deken,

le halin mi tom oen hukung nga deken.[◎]

⁵ Undeng oen in daek dadaat ta,

mamo isi son.

Nol oen in kula-sala ngas lapis-lapis apa,

lako lius ne apan nu son.

Oen lalan in nuil dadaat ela ka,

halas ni Ama Lamtua Allah nadidingun pait
lo son.

Halas ni Ama Lamtua Allah mana hidi son,

le hukung kota la isin na.[◎]

[◎] **18:3** Yesaya 23:17; Yermia 51:7 [◎] **18:4** Yesaya 48:20; Yermia

50:8; 51:6, 45 [◎] **18:5** Dehet deng Apan-kloma ki in Dadi ka

18:20-21; Yermia 51:9

6 Tiata musti balas oen in daat ta,
el asa man oen in daek dadaat saol atuil
didang son na.

Mo mi in balas one ka,
musti didiin lalis dua.

Hmunan nu oen nole atuli,
le niun deng oen cangkir lil-mea, man inu
nol anggor in susa-daat ta.

Mo halas ni oen esan,
man musti niun anggor in susa-daat na, lalis
dua.[☆]

7 Oen tao apan nas muun isi.

Nol nikit oen apan nas lapa-lapa.

Oen suma kom in nuil liis-lasa tukun.
Oen suma kom in bana-banan nas tuun.

Undeng na le, oen in haup susa ka musti ngele.
Tiata, oen musti nuil susa-daat.

Ta hmunan nua, oen aa in koaok el bihaat
hmama ka, noan,
'Auk niam, bi-lahi!

Taon elola kon auk daid bebalu lo!
Taon elola kon, mam auk lilu hultotoen lo.
Mam auk pake net kai-baut mitang lo kon.'

8 Oen aa ela, didiin Ama Lamtua Allah komali nol
oen son.

Didiin buitana kam, Ama Lamtua Allah hukung
one.

Mam se lelo mes sii dalen,
oen luub mates,
oen lilu hultotoen,
didiin oen mates hidi.

Le atuli las kat soleng oen lakos ai dalen.
Didiin ai kaa nuli oen nitun nas.

[☆] **18:6** Buk in Naka-nahalit 137:8; Yermia 50:29

Ta Ama Lamtua in kuasa dudui ka, man niung
hukung nia.

Nol Ama Lamtua in muun-tes dudui ka, man
nutus dais nia.[✳]

⁹ Lahi-laih hmunan nuas maas,
le len-langan nol kota na atuli nas,
nol nuil liis-lasa se na.

Mam lahi-laih las net ai nus in saek deng kota na
ka,

lam oen taan son noan, ai kaa nuli kota na son.
Hidim oen lilu hultotoen nol kota na.

¹⁰ Kon oen ngat atuil deng kota na ngas in susa-
daat tam, oen lii isi.

Mo oen suma brain dil deng kakatang tukun,
le ngat-ngat deng na.

Hidim oen aa noan,
'Idaah! Kasiang Babel le!
Idaah! Kasiang Kota leko-nataong nge!
Ta suma se jam mes sii dalen, ku haup in
hukung son.

Ta suma nanapat tuun, mo ku dudus son.'[✳]

¹¹ Ming ela kon, totoang atuil man hmunan nu
maas deng ola-ol le sepo-dakang se na ngas
kon,
lilu hultotoen.

Ta muik tahan atuli mes lo kon,
man kom le laok sos oen kai-batu las.[✳]

¹² Muik in kom le laok sos oen sa-saa in lohas,
man dakes deng lil-mea, lil-muti,
baut kaloe', nol mutiara ngas lo.

Muik in kom le laok sos
oen kitu lenan, kitu sutra,

tamlom kitu duda mea nol mea-
mamaten nas pait lo son.

Muik in kom le laok sos
oen sa-saa deng kai buin bingis, gading
hdulat,
tamlom kai in tuis hdulat-hdulat tengah
las lo son.

Muik tahan in kom le laok sos
oen sa-saa man dakes deng bis-muti,
bisi, tamlom baut marmar ras pait lo
son.

13 Muik tahan in kom le laok sos
oen kai kumis sas, tamlom kai kluit
kumis bili-ngala ngas lo son.

Muik tahan in kom le laok sos
oen kemenyan nas tamlom mina buin
bingis bili-ngala ngas lo son.

Muik tahan in kom le laok sos
oen ui anggor ras, mina saitun nas,
tarigu, tamlom gandum mas lo son.

Muik tahan in kom le laok sos
oen aus-sapi las, lae-blai las, tamlom
ahlote las pait lo son.

Muik tahan in kom le laok sos
oen kereta in sakeng sa-saa ngas,
tamlom oen ata kas pait lo son.[✳]

14 Mam atuil in sepo-dakang ngas maingasar elia,
'Idaah, Babel le!

Idaah, kota lekong nge!

Ku sa-saa osa man ku atulin nas in kom
isi ngas
muik lo son.

Totoang ilang papmesa son, didiin nahis
kasiang isi

[✳] **18:13** Yeskial 27:12, 13, 22

le muik saa lo tetetas.'

15 Hmunan nu atuil in sepo-dakang ngas daid in
muki, undeng bihatang hmama na.

Mo halas ni oen sabail apan hidi nutus lo.

Oen daid in lii muun isi,

nol in ngat kota na in susa-daat ta.

Oen daid in lii bosor,

nol in ngat un hukung nga.

Mo oen suma brain ngat deng kakatang.

Oen suma brain dil le ngat deng na tukun.

16 Hidim oen aa noan,

'Idaah! Kasiang Babel le!

Idaah! Kasiang kota tene leko!*

Hmunan nu, ku atulim mas pake kai-baut
duda mea nol mea-mamaten,

deng kitu in osa dudui ngas.

Hmunan nu ku atulim mas lohas apan nas
nini lil-mea, mutiara,

nol baut kaloe' in osa dui ngas.

17 Mo se jam mes sii dalen,

ku sa-saa las muik lo son.

Suma nanapat sii kam,

ku in muki ngas ilang hidis!'

Hmunan nu kon kapten kapal las nol oen ima-ii
las,

lail lako-pait deng kota na.

Mo halas nia lam, oen suma brain nauh deng
kakatang tuun.

Nol oen kon suma brain ngat-ngat deng
maan na tuun.*

18 Oen lingut nus man puti deng ai la ka,

kon oen taan haup noan, ai kaa nuli son.

* 18:16 Yeskial 27:31, 36 * 18:17 Yesaya 23:14; Yeskial 27:26-30

Ti oen maingasar le aa noan,
‘Idaah, kasiang! Muik tahan kota didang pait
lo,
man tene leok el Babel.
Idaah, kasiang! Muik tahan kota didang pait
lo,
man leko na tatai nol una.’[⊗]

19 Oen dauk ahu, le taon laok se oen bon nas
undeng oen dalen nas susa.
Oen lilu mumuun,
undeng oen dalen nas dudus.

Hidim oen aa noan,
‘Idaah! Kasiang Babel le!
Idaah! Kasiang kota muun isi ke!
Kaim luan laa lako-pait le kil bel ku sa-saa
son,
didiin kaim kon daid in muki el ku.
Kaim lep lai-niin ku in sakeng ngas son,
didiin kaim kon daid in nuil liis-lasa.
Mo suma se jam mes dalen tukun,
totoang nas, ilang hidis.
Mo suma nanapat tuun nam,
totoang nas, dudus hidis.’[⊗]

20 Hidi nam, faal tene na aa taplaeng noan,
‘Hoe, mi in nuil ne sorga!
Mi dalen nas lukit bakun tia.
Hoe, Ama Lamtua atulin nas!
Mi dalen nas boel sus bakun tia.
Hoe, Ama Lamtua atulin in nutus son nas!
Nang le mi dalen nas kolo'.
Hoe, Ama Lamtua mee-baha las!
Nang le mi dalen nas kolo'.
Hmunan nu, Babel atulin nas tao sus mia.

[⊗] 18:18 Yeskial 27:32 [⊗] 18:19 Yeskial 27:30-34

Hmunan nu, kota na tudan-kida mia.

Mo halas ni, Ama Lamtua balas mi in susa-
daat ta son.

Nol Un kon balas kota na atulin nas in daek
dadaat ta son.' "⊗

21 Hidim, auk net ima-ii mes deng sorga man
kuat isi. Un maa nikit batu mesa, man tenen na
el atuli mesa. Hidim un pasang tamang baut na
lako tasi dalen. Un kon tek elia,

"Mam oen tao dudus kota Babel ela kon.

Mam oen tao ilang kota in leok isi na ela
kon.⊗

22 Muik atuil pait lo son,

man kuti sa-saa in kuit-lii se kota na.

Muik atuli in ming,

sasanu, gitar, ole,

nol kliung lin se kota na pait lo son.

Muik atuil in daek taan sa-saa

daek se kota na pait lo son.

Muik atuil in mol ale

se kota na pait lo son.⊗

23 Muik atuli in hoet hadut

se kota na pait lo son.

Muik atuli in tao fesat in sapa

se kota na pait lo son.

Hmunan nu kota na atulin in sosa-hee sa-saa

ngas,

daid in muki isi son.

Hmunan nu Babel atulin in sepo-dakang ngas,

nuli ka liis-laas son.

Mo oen pake kai,

le nole-lilung atuil in se dale-dapa ki ngias.

⊗ **18:20** Dehet Ulang deng Lalan in Nuli 32:43; Yermia 51:48

⊗ **18:21** Yermia 51:63-64; Yeskial 26:21 ⊗ **18:22** Yeskial 26:13;

Yesaya 24:8

Oen huti-ulat,
le nole-lilung atuil in se apan-kloma ki
ngias.[◊]

²⁴ Babel haup in hukung ngele son nia,
undeng oen taan in keo tele Ama Lamtua
mee-baha las si-sii.

Kota in leok isi na dudus son,
undeng un diku-puang nol tao tele Ama
Lamtua atulin nas tutungus.

Ama Lamtua atulin nas teng kon tom in keo tele
se mana-maan didang.

Mo Babel man musti lepa-haal kula-sala nas
totoang.

Kota in muun isi na man lepa-haal in situ-
tala ngas.”[◊]

19

Muik fala hut mamo tao dain se sorga

¹ Ima-ii na aa hidi ela kon, auk ming fala tene
el hut mamo in tao dani ka, se sorga. Oen tao
dain elia,

“Naka Ama Lamtua Allah,
undeng Un man dui hihidi.

Naka Ama Lamtua Allah,
undeng Un man kuasa dui totoang.

Ama Lamtua man bel boa-blingin kita,
deng kit in kula-sala ngas.

Ama Lamtua man tao titu kita,
deng kit in nuil kula-kula ngas.

² Naka Ama Lamtua Allah,
undeng Un man nutus dasi lam lolo.

Naka Ama Lamtua Allah,

[◊] **18:23** Yermia 7:34; 25:10 [◊] **18:24** Yermia 51:49

undeng Un nahu hukung nol in toma.
Ama Lamtua nutus le nahu hukung bel bihatang
hmama ka son,
undeng un taan in neleng atuil se apan-
kloma ku tutungus,
le len-langan leo-leo nol una,
hidim mudi-muid un in daat ta.
Ama Lamtua balas bihatang daat ta son,
undeng un taan in keo tele
Ama Lamtua atulin in loka-loka ngas
tutungus.”[◇]

³ Hidi na lam, oen tao dain didang mes pait se
sorga elia,
“Naka-naka Ama Lamtua!
Nikit sakeng Un ngala ka lapa-lapa!
Undeng nus deng ai in tuun bihatang nga
nitun na ka,
saek napiut tene taan lo.
Nol nus deng ai in loe kota in leok isi na ka,
saek tutungus hidi tahan lo.”[◇]

⁴ Hidi kon, tulu at 24 tas nol hmukit aat man
muun ising nas, senet hai bukun nas, le todan-
lahing Ama Lamtua Allah, man daad se del in
prenta ka dapa. Oen todan Un noan,
“Toma! Maa le kit naka-naka Ama Lamtua Allah!
Maa le kit nikit sakeng Un ngala ka lapa-lapa!”

Fesat in sapa deng Lae-blai Ana ka

⁵ Kon auk ming fala mes pait maa deng del in
prenta ka, tek noan,
“Hoe Ama Lamtua Allah atan me!
Hoe Ama Lamtua anan me!

[◇] **19:2** Dehet Ulang deng Lalan in Nuli 32:43; Lahi-lahi las Buk
nomer dua la 9:7 [◇] **19:3** Yesaya 34:10

Maa le kit nikit sakeng Ama Lamtua Allah ngala
ka lapa-lapa.

Tuan-ana, maa le kit totoang naka Ama
Lamtua.”[☆]

⁶ Hidim auk hii kam el atuli hut mamo aa nol
apa. Oen falan nas in tene ka banansila el ui in
baa nahi ka, nol muun el lelat ulan na. Oen aa
noan,

“Naka-naka Ama Lamtua Allah.

Nikit sakeng Un ngala ka lapa-lapa.

Undeng Un man kuasa dui hihidi.

Nol Un man prenta totoang.[☆]

⁷ Halas ni, kit dalen nias kolo son.

Nol kit dalen nias kolo dudui pait.

Kit naka-naka Una,

undeng Lae-blai Ana ka leol in sapa ka maa
lius son.

Kit nikit sakeng Un ngala ka lapa-lapa,

undeng Lae-blai Ana ka sapa ka lohas hidi
son.

⁸ Ama Lamtua Allah belen kai-baut in lohas son,
deng kitu duda.

Ama Lamtua Allah belen kai-baut muti
kaloe' son.”

(Kai-baut muti kaloe' nas, Ama Lamtua Allah
atulin nas in daek banan na).

⁹ Kon ima-ii in deng sorga ka tek auk noan,
“Yuhanis! Ku musti dulan elia:

‘Totoang atuil man haup in haep, le maa se Lae-
blai Ana ka fesat in sapa ka ngas, mam ulat
baktetebes!’ ”

[☆] **19:5** Buk in Naka-nahalit 115:13 [☆] **19:6** Yeskial 1:24; Buk in
Naka-nahalit 93:1; 97:1; 99:1

Hidim ima-ii na tupang napiut un in aa ka noan, "Ama Lamtua Allah in Teka-teka nias, meman tom baktebes!"[☆]

¹⁰ Kon auk senet le noan hai bukung nga halin todan-lahing se ima-ii na, mo un kaing auk noan, "Ku todan-lahing se auk ela deken! Ta auk niam Ama Lamtua ata el ku, nol ku kaak-palim man in tek deng Jesus sas kon. Mee-baah man in tek deng Ama Lamtua Allah in hida-hida ngas totoang kon, aa deng Jesus, le halin nam atuli li todan-lahing se Una. Ta Ama Lamtua Koo la in koma ka ela. Tiata todan-lahing se auk deken, mo todan-lahing se Ama Lamtua Allah sii!"

Lamtua Yesus maa se ahloet muti dapa

¹¹ Hidi kon auk botas silang ngam, auk ngat net hnita sorga la holsai. Hidim nahkitu lam, auk ngat net ahloet muti mes puit maa. Atuling in daad se ahloet na dapa ka ngala, "In Toma" nol "Kil Dididi in Hida". Oras Un nutus dasi ka, Un nutus nol in toma. Eta Un laok hote-dati lam, Un lako nol dalen in lolo-lolo.[☆]

¹² Un mata ka kaloe el ai ka. Un lotong hlotong lahi mamo se Un bon na. Un ngala ka dulan ne Un apa ka, mo suma Un sii man taan ngaal na nahin na.[☆]

¹³ Un kai-batu las dopon son se dala dalen. Atuli noken Un noan, "Ama Lamtua Allah Dasi-dehet ta."

¹⁴ Auk ngat net tentara in deng sorga ngas kon saek ahloet muti, le muid Una. Oen totoang kon pake kai-baut muti duda niu-hilin.

[☆] **19:9** Matius 22:2-3 [☆] **19:11** Yeskial 1:1; Buk in Naka-nahalit 96:13; Yesaya 11:4 [☆] **19:12** Danial 10:6

15 Muik suli nakan mes puti deng Un baha ka. Un nini suli na, le laok hote-dait labang totoang bangsa in se dale-dapa ki ngias. Hidim Un tao tehen one. Kon Un daid oen Lahn. Un prenta oen nol mumuun nini ima bisi, didiin oen kon haup Ama Lamtua man kuasa dudui ka in komali ka. Na banansila el atuli in kida dudus anggor isin na, le halin lee puting un uin na ka.◊

16 Se Atuling na kai-batu las, nol se Un panga ka, muik in dula elia:

Laih man lapa dui deng totoang lahi-lahi las nol Tuang in lapa dui deng totoang tuang-tuang ngas.

Lamtua Yesus tao tehen hmukit in tao tele dadahut ta nol un tentaran nas

17 Hidi nam, auk net ima-ii mes deng sorga dil se lelo la dapa. Un kidu le tek totoang kee in kaa sisi, man hong lapa-lapa se apan nua ngas noan, "Mi maam nakbua totoang se ni tia, le muid in kaa se Ama Lamtua Allah fesat tene kia!

18 Mi boel kaa totoang atuil in mateng ngas sisin nas, nas: lahi-lahi las, meo-meo las, nol tentara las. Mi boel kaa ahlotek las nol tentara man daad se ahlotek las dapa ngas sisin nas. Mi boel kaa ata tam, ata lo, atuil ana tam atuil tene kas sisin nas. Nahin na noan, mi boel kaa totoang oen sisin nas."◊

19 Hidi nam, auk net hmukit in tao tele dadahut man hmunan nu puti deng tasi ka ka. Un lako koo mes nol totoang lahi-laih in se dale-dapa ki

◊ **19:15** Buk in Naka-nahalit 2:9; Yesaya 63:3; Yoel 3:13; Apan-kloma Hnika Balu 14:20 ◊ **19:18** Yeskial 39:17-20

ngias, nol oen tentara las. Hidim oen lakos hotedait labang nol Atuling man daad se ahloet muti dapa ka, leo-leo nol Un tentara in deng sorga ngas.

²⁰ Mo Atuling man in daad se ahloet muti dapa ka, daek hmukit na nol un mee-baah in nole-lilung daat ta. Mee-baah na, man hmunan nu tao taad herang bili-ngala, nol nole-lilung atuli li le sium hmukit in tao tele dadahut na hmarat ta, nol hui se un bangat ta. Mo halas ni, Atuling man in daad se ahloet muti dapa ka, lako pasang tamang hmukit na, nol un mee-baha la, lako tasi ai blirang man kaloe tutungus maet taan lo ka son.[◊]

²¹ Hidim Atuling in daad se ahloet muti dapa ka, laok keo tele tentara tengah las, nini suli man puti deng Un baha ka ka. Hidi na kon, kee in kaa sisi ngas maas le kaa nuli oen sisin nas totoang.

20

Oen but ul naga la nini ranteng didiin taun lihu mesa

¹ Hidi kon auk ngat net ima-ii mes deng sorga niu maa deng apan nua. Un kil ranteng tene mesa, nol kil hkaen deng bolo susa-daat man muik in pesa lo ka.

²⁻³ Hidim un lako daek ul naga la, na uikjale kas laih tuan na, man oen noken noan “Iblis”. Un man nole-lilung atuli li deng lolo hmunan nua. Kon nam ima-ii na but ul naga la nini ranteng, le hidim hutun tamang lako bolo susa-daat ta. Hidi nam un segel tele bolo ka hnitan na, le tahang

[◊] **19:20** Apan-kloma Hnika Balu 13:1-18

ula la se na, didiin taun lihu mesa. Nini ela lam, ul na nole-lilung nal bangsa-bangsa in se apan-kloma ki ngias lo, se taun lihu mes dalen. Hidi na, halas-sam sao una, mo suma nanapat tuun.[☆]

⁴ Kon nam, auk ngat net del in prenta mamo isi, nol muik atuli daad se dapas. Ama Lamtua Allah nikit oen son le daid atuil in nutus dasi. Oen nam hmunan nu man laok bani-bating Yesus Dehet Dais Banan na, nol Ama Lamtua Allah in Tekateka ngas bel atuli las, didiin atuli keo tele one. Oen man hui se hmukit in tao tele dadahut na nol un bangat ta lo. Oen kon dai sium hmukit na hmarat ta se oen hmangin nas tamlom iman nas lo. Oen tom in keo tele, mo Ama Lamtua Allah beles nulis pait, le halin oen kil bandu leo-leo nol Kristus, didiin taun lihu mesa.[☆]

⁵⁻⁶ Nini ela lam, oen daid atuil hmunan man Ama Lamtua Allah beles nulis pait son, deng oen in mate ka. Tiata oen niam ulat baktetebes, ta oen daid Ama Lamtua atulin son. Oen tom in soleng se maan in susa-daat ta lo, nol tutnaal in maet oe dua ka lo. Ta oen man daid banansila el tulu agama in lii-lau Ama Lamtua Allah nol Kristus. Nol oen kon kil bandu leo-leo nol Kristus, didiin taun lihu mesa.

Mo atuil in mate tengah las, musti natang lako lius taun lihu mesa, halas-sam Ama Lamtua Allah beles le nulis pait.

Oen soleng uikjale kas laih tuan na lako tasi ai la dalen

[☆] **20:2-3** Dehet deng Apan-kloma ki in Dadi ka 3:1 [☆] **20:4** Danial 7:9, 22

⁷ Eta taun lihu mesa las hidis son nam, mam Ama Lamtua tadu le sao ul naga la deng bolo susa-daat ta.

⁸ Kon ul naga na lako nole-lilung bangsa-bangsa man oen noken noan, Gog nol Magog, man maas deng ola-ol se apan-kloma kia ngas. Mam oen haman nakbuuan oen atulin nas le lakos hote-dati. Oen mamon na el hlaen in ne tasi suut tua ngas.[☆]

⁹ Hidi nam, tentara Gog nol Magog kas maas dil nakbua le didiin oen mamon isi, lako pes se apan-kloma ki suut-suut tas. Halas-sam oen lakos hote-dait pukiu kota man Ama Lamtua in namnau ngas nonool un atulin nas. Mo Ama Lamtua niung ai deng apan nua, le loe nuli tentara nas totoang.

¹⁰ Kon Ama Lamtua atulin nas daek nal uikjale kas laih tuan man nole-lilung nal atuli hut mamo son na. Hidim oen pasang tamang lako tasi ai blirang man kaloe tutungus sa dalen. Mam un tom in hepa se la, leo-leo nol hmukit in tao tele dadahut ta, nol un mee-baah in nole-lilung daat ta. Se na, oen haup susa-daat tutungus duman-lelo, hidi nutus taan lo.

Ama Lamtua Allah nutus totoang atuli li dasi las

¹¹ Hidi na kon, auk ngat net del in prenta muti tene mesa. Ama Lamtua Allah daad se del in prenta na dapa. Nahkitu lam, dale-dapa kia, nol apan nu ilang hidi, didiin netas pait lo.

¹² Hidim auk ngat net atuli-atuil in maet son nas. Oen totoang tuan-ana dil saol del prenta la.

[☆] **20:8** Yeskial 7:2; 38:2, 9, 15

Kon ima-ii deng sorga, maas bok buku-buk man dulas son, deng totoang atuli li in dake-mana ngas. Hidim oen bok in dula mes didang pait, na buk in dul ngala-ngaal deng atuil man mam, nulis napiut nol Ama Lamtua Allah, didiin hidi nutus taan lo ngas. Kon nam, Un nutus atuil in mateng nas dasi las, muid oen mesa-mesam in lako-dake ka, el asa man dulas son ne buk na ngas.[☆]

¹³ Totoang atuil in mateng nas, maas le dil saol del in prenta ka. Oen totoang nam, atuil in maet son, se dale-dapa kia, tamlom se tasi daleng ngas. Kon nam Ama Lamtua Allah nutus oen dasi las mesa-mesa, muid oen in dake-mana kas.

¹⁴ Hidi na kon, Ama Lamtua Allah pasang soleng Hmate ka, lako tasi ai man kaloe tutungus sa. Un kon pasang soleng Atuil in Mate ngas Mana la, lako se tasi ai na dalen. Tasi ai na ka, maan in mate oe dua la na.

¹⁵ Atuil man ngala ka dulan lo ne buk na dalen na, kon tom in soleng lako se tasi ai na dalen. Ta buk na, dul atuli-atuil man nuil napiut nol Ama Lamtua Allah ngas ngalans.

21

Yuhanis net apan nu nol dale-dapa ki hnika balu

¹ Hidi nam auk ngat net apan nu nol dale-dapa ki hnika balu, undeng apan blaan na nol dale-dapa blaan na ilang son. Tasi ka kon ase son.[☆]

[☆] **20:12** Danial 7:9-10 [☆] **21:1** Yesaya 65:17; 66:22; Petrus dua la 3:13

² Hidim auk ngat net Ama Lamtua kota niu ka, na Yerusalem Balu, man niu maa deng sorga. Kota na lohas hidi son, tuladang el sapa-bihatan man laok sodo-sium un sapa-bikloben na ka.[◊]

³ Hidim auk ming fala mes muun puit maa deng del prenta la, le tek noan,
“Ngat babanan!

Ninin deng leol nia, Ama Lamtua Allah Uma la muik ne atuli li hlala.

Deng leol neot nia, Ama Lamtua Allah nuli leo-leo nol Un atulin nas son.

Ta Un daid oen Lamtuan, Allah.

Nol oen kon daid Un anan son.

Mam Un leo-leo nol oen tutungus.

Nol Un kon nang soleng oen lo didiin son na.[◊]

⁴ Mam Un kose soleng oen matan uin nas,
le oen lilu mumuun pait lo ka.

Undeng se na lam, muik in ili pait lo.

Nol se na kon, muik in mate pait lo.

Totoang man in bosor deng lolo hmunan nua ngas, ase son.

Totoang man in tao susa-daat lolo hmunan nua ngas kon, ilang son.”[◊]

⁵ Hidim Ama Lamtua Allah, man daad se del in kil prenta ka, aa noan, “Tinang babanan, ta Auk tao totoang nias daid balu son.” Hidim Un aa nol auk pait noan, “Dulan tia! Totoang atuli li parsai nal Auk in Teka-teka nia, ta totoang nias meman toma!”

⁶ Hidim Un tek auk pait noan,

[◊] **21:2** Yesaya 52:1; Apan-kloma Hnika Balu 3:12; Yesaya 61:10

[◊] **21:3** Yeskial 37:27; Atorang deng Tulu Agama las 26:11, 12

[◊] **21:4** Yesaya 25:8; 35:10; 65:19

“Totoang man Auk hida lolo hmunan nua ngas,
daid son.

Ta Auk niام,

Alfa lako pes Omega,

Nol Auk niام,

A lako pes Z,

Totoang daid deng Au,

ninin deng hmunan na lako pes puis.

Totoang atuil man meen tuu ka,

mam Auk beles le niun mosa-mosa,

deng ui mata man tao atuli li le nuil tom
tutungus sa.[☆]

⁷ Totoang atuil in tahang le muid Ama Lamtua
lalan lolo ka ngas,

mam sium nal hangun nias totoang.

Ta mam Auk daid oen Lamtuan Allah,
nol oen daid Auk anang.[☆]

⁸ Mo mam kon muik atuli teng tom in pasang
soleng,

lako tasi ai blirang man kaloe tutungus sa.

Tuladang el atuil in lii daat,

atuil man bali kudi Yesus,

atuil in nuil hmomos,

atuil in nong dadahut daat,

atuil in keo atuil tutungus,

atuil in hui-langus tutungus,

atuil in nodo-kit daat,

nol atuil in nole-lilung daat tas.

Mam oen totoang tom in pasang tamang lakos
tasi ai dalen,

man atuli noken noan, ‘man in mate oe dua
la.’ ”

[☆] **21:6** Yesaya 55:1 [☆] **21:7** Samuel dua la 7:14; Buk in
Naka-nahalit 89:26-27

Yuhanis net kota Yerusalem hnika balu

⁹ Kon auk ngat net at mes deng ima-ii at iut man in deng sorga, man hmunan nu kil bokor in nisi Ama Lamtua in komali ngas. Un maa tutnaal au, hidim un tek noan, “Maa se ni le! Ta auk le tulu bel ku sapa-bihatan man le saap nol Lae-blai Ana ka ka.”

¹⁰ Kon nam auk tom Ama Lamtua Koo Niu ka, ta ima-ii mes deng sorga nikit nol auk lakong se leten lapa tene mes dapa. Se na, un tulu bel auk kota Yerusalem, na Ama Lamtua Allah kota niu ka, man niu maa deng Ama Lamtua in se sorga kua.*

¹¹ Kota na leok isi! Muik langa man bisain puti deng Ama Lamtua Allah in muun-tes sa, banansila el baut intan in kaloe ka. Didiin kota na langa papmesa.

¹² Muik tembok tene lapa pukiu kota na, nol un hnita tene hngul dua. Muik ima-ii hngul dua deng sorga kon doh hnita nas. Ngala/ngaal Israel las hngul duas dulas ne hnita hngul dua nas.*

¹³ Hnita tene tiul saol laok bus el leol-saken, tiul saol bus el leol-denen, tiul saol el blai-ahen, nol tilu las pait saol laok bus el loet-ahen.◊

¹⁴ Tembok na dil se baut netes tene hngul dua dapas. Se baut netes sas mesa-mesa, dul Lae-blai Ana ka atulin in nutus hngul dua kas ngalan.

¹⁵ Ima-ii in aa nol au ka, kil hnikan in sukat mesa deng lil-mea, le sukat kota la hnita tene kas, nol un tembok ka.◊

* **21:10** Yeskial 40:2 * **21:12** Muding atuil in taan deng Alkitab pas sam, nomer 12 ka nomer tema. ◊ **21:13** Yeskial 48:30-35

◊ **21:15** Yeskial 40:3

¹⁶ Un sukat muna kota la tembok ka. Un blatas sa, blehan na, nol lapa ka, totoang tatai tuun, kilu 2.220.[†]

¹⁷ Hidim un sukat tembok ka babakun na lam, meter 65, muid atuli li in sukat.[‡]

¹⁸ Tembok na oen daken nini baut kaloe' man ngala *yaspis*. Nol totoang man in se kota na dalen nas, oen dakes nini lil-meal isin, man kaloe banansila el kaca ka.

¹⁹ Baut netes hngul dua nas, lohas nini baut permata bili-*ngala* man osa isi ngas. Hmunan na, pake baut *yaspis* man kaloe' kunis kai klehen. Nomer dua la, pake baut *nilam* man kaloe' kunis el apan nua. Nomer tilu la pake baut *mirah* man mea kaloe'. Nomer aat ta pake baut *samrud* man kaloe' kunis kai klehen.

²⁰ Nomer lima la pake baut *unam* man muti, lapis nol mea-mamaten. Nomer eneng nga pake baut *sardius* man mea kaloe'. Nomer itu la, pake baut *ratna cempaka* man kaloe kunis el lil-meal ka. Nomer palu la, pake baut *beril* man kaloe kunis el apan nua, kutang nol kunis kai klehen. Nomer sipa la pake baut *krisolit* man kaloe kunis naen bunga. Nomer hngulu la, pake baut *krisopras* man kaloe kunis kai klehen muda. Nomer hngul esa ka, pake baut *lasuardi* man kaloe kunis el tasi ka. Nol nomer hngul dua ka pake baut *kecubung* man kaloe' mea-mamaten.

²¹ Nol hnita tene hngul dua nas, dakes nini

[†] 21:16 Alkitab dais Yunanin na dul noan, *stadia* 12.000.

[‡] 21:17 Buk Niu dais Yunanin na dul se ni noan, "peihon 144". *Peihon* mesa lam tatai nol hasta mesa. Ta 12 kail 12 kam 144. Tiata eta 12 ka nahin na noan, tema, kam 144 ta nahin na noan, in tema dudui ka.

mutiara buu hngul dua. Hnita mesa lam daken nini mutiara buu mesa. Nol kota na lalan tuan na, oen daken deng lil-meal isin, man kaloe el kaca ka.[☆]

22 Mo auk ngat tam, muik Um in Kohe-kanas se kota na lo. Undeng Ama Lamtua Allah in kuasa dudui ka, nol Lae-blai Ana ka, se as tutungus. Tiata atuli li laok todan-lahing se Oen esan.

23 Kota na kon nuting lelo nol bulan le laang un lo, undeng Ama Lamtua Allah kaloen na man bel langa se na. Nol Lae-blai Ana ka daid el hadut in kaloe ka.[☆]

24 Mam atuil deng totoang bangsa in se apan-klooma ki ngias, maas le lako-pait se langa na dalen. Lahi-laih in se dale-dapa ki ngias kon, kil nol oen hmukin nas lakos se na.[☆]

25 Se na lam, muik duman pait lo, undeng na le oen parlu in hep kota la hnitan nas lo.

26 Mam oen kon kil tamang laok se kota na, totoang in banan nol totoang in todan, deng totoang negara in se dale-dapa ki ngias.[☆]

27 Mo in boel taam laok se na lo ka, totoang in daat tas, el atuil in hui-langus tutungus sas, atuil in nong daat tas, nol atuil in nole-lilung daat tas. Ta in boel taam laok se na ka, suma atuli-atuil man oen ngalan nas dulas son, ne Lae-blai Ana ka buku la ngas. Buk na dul ngala-ngaal deng atuil man haup in nuil napiut nol Ama Lamtua Allah ngas.[☆]

[☆] **21:21** Yesaya 54:11-12 [☆] **21:23** Yesaya 60:19-20 [☆] **21:24** Yesaya 60:3 [☆] **21:26** Yesaya 60:11 [☆] **21:27** Yesaya 52:1; Yeskial 44:9

22

Palun kuli man kil in nuli, nol kai ina man kil in nuli

¹ Hidi na kon, ima-ii in deng sorga na tulu bel auk palun mesa, man uin na kil in nuli. Ui na niu-hilin el kaca ka. Un baa puit maa deng Ama Lamtua Allah, nol Lae-blai Ana ka del in prenta ka.[◊]

² Le baa lako el lalan tuan deng kota na ka. Se palun na halin-halin nas sam, muik kai ina mes man kil in nuli. Kai ina na taun mesa lam isin lalis hngul dua; bulan mesa lam, isin oe mesa. Un klehen na daid kai in tahi, le tao banan totoang bangsa-bangsa in se apan-kloma ki ngias.[◊]

³ Mo totoang man Ama Lamtua Allah hutun, nol bahang netas son nas, muik ne kota na pait lo. In muki ka, Ama Lamtua Allah, nol Lae-blai Ana man daad le kil bandu, se Oen del bandu la ka. Nol Oen atulin in loka-tadu man todan-lahing se One ngas.[◊]

⁴ Oen totoang ngat net Ama Lamtua Allah sila ka. Nol Ama Lamtua ngala ka dulan ne oen hmangin nas.

⁵ Se na lam, muik duman lo. Tiata Ama Lamtua atulin nas parlu lelo, tamlom hadut lo, undeng Ama Lamtua Allah esa man laang kota na. Mam oen kon kil bandu leo-leo se na hidi nutus taan lo.[◊]

In hida puis sa

[◊] **22:1** Yeskial 47:1; Sakarias 14:8 [◊] **22:2** Dehet deng Apan-kloma ki in Dadi ka 2:9 [◊] **22:3** Sakarias 14:11 [◊] **22:5** Yesaya 60:19; Danial 7:18

6 Hidi na kon, ima-ii na tek auk noan, "Totoang man auk in tek ku son nias, meman baktebes ela. Totoang atuli li boel parsai auk in teka na. Hmunan nua, Ama Lamtua Allah nini Un Koo la, le tek Un Dasin na bel mee-baha las. Mo halas nia lam, Un pake Un ima-ii in deng sorga ngas son, le tek Un atulin nas deng dais nias totoang, man nesang lo ka kam, musti dadis."

7 Hidi nam, Yesus tek pait noan, "Nangan ne! Nesang lo ka kam, Auk maang. Ne in dula ni dul totoang son, deng asa man mam le dadi ngas. Totoang atuil man muid buk ni in teka-teka ngas, mam oen man ulat dui."

8 In dul buk nia ki, au, Yuhanis. Auk man ming nol net dais nias totoang son. Ming hidi ela kon, auk senet hai bukung nga se ima-ii in deng sorga ka sila ka, le noan todan-lahing una. Ta un man tulu bel auk dais nias totoang son.

9 Mo un kaing auk noan, "Eee! Ku tao ela deken! Ku musti todan-lahing se Ama Lamtua Allah sii. Boel todan-lahing auk deken. Ta auk niam kon Ama Lamtua atulin in loka-loka el ku, nol ku kaak-palim man daid Un mee-baha son nas, nol atuil didang man lako-daek muid asa man dulan son ne buk ni dalen nia ngas.

10 Ku boel buni buk ni isin nas deng atuil didang deken. Ta nesang lo ka kam, totoang man in dul ne buk ni dalen nias, taon elola ko dadi.

11 Totoang atuil in daek hmomos sas,
nang le oen daek hmomos napiut lako.
Mo totoang in nuil niu ka,
oen musti nuil niu napiut.
Totoang atuil in daek dadaat tas,

nang le oen daek dadaat napiut lako.

Mo totoang in daek babanan nas,
oen musti daek banan tutungus.”[☆]

¹² Hidi nam Yesus tek pait noan, “Nangan babanan! Ta nesang lo ka kam, Auk maang. Mam Auk balas bel totoang atuli lia, muding asa man oen in daek son na.[☆]

¹³ Auk niam,
Alfa lako pes Omega.

Auk niam,
A lako pes Z.

Totoang daid deng Au,
kilan deng hmunan hesa ku lako lius puis.[☆]

¹⁴ Atuli-atuil man baes hidi oen kai-batu las le niu son nas, man ulat.
Ta mam oen man haup hak le taam muid hnita tene ka le lakos kota dalen.

Ulat bating atuil man in nuil niu son nas.
Ta mam oen man haup dola le kaa kai isin man tao atuli li le nuli tutungus sa.[☆]

¹⁵ Mo atuil didang ngas, boel taam laok se na lo.

Man Ama Lamtua atulin lo kas, boel taam laok se na lo.

[☆] **22:11** Danial 12:10 [☆] **22:12** Yesaya 40:10; 62:11; Buk in Naka-nahalit 28:4; Yermia 17:10 [☆] **22:13** Apan-kloma Hnika Balu 1:8; Yesaya 44:6; 48:12; Apan-kloma Hnika Balu 1:17; 2:8
[☆] **22:14** Dehet deng Apan-kloma ki in Dadi ka 2:9; 3:22

Nas, atuil man in parsai se Ama Lamtua lo ngas,*
atuil in nong dadahut daat tas, in hui-langus tutungus,
keo atuil tutungus, in nodo-kit tutungus,
nol in nole-lilung daat tas.

Oen totoang nas, boel taam laok lo.

Nang soleng oen totoang se likun na tukun tia.

¹⁶ Auk niam, Yesus. Auk man tadu Auk ima-ii la maa deng sorga, le tek puting dais nias totoang, halin mam mi laok tek Auk in hida ki bel jemaat iut nas.

Auk nia mo laih Daud in hua-koet.

Auk nia mo Laih man in kil bandu.

Auk kaloen na, langa isi,
tuladang el Paplome ka.

Auk langa ka muun isi,

banansila el Duun Tuan Peke Langa ka.”[◊]

¹⁷ Ama Lamtua Allah Koo la nusi noan, “Maam se ni tia!”

Bihatang in le sapa ka kon haman noan,
“Maam se ni tia!”

Totoang in ming ngas kon tek noan, “Maa tia!”

Nang le asii man meen tuu kam, maa le niun tia!

Asii man le niun ui man tao atuli li le nuli napiut ta,

maa le katan tia!

Atuli li boel kat ui na

* **22:15** Alkitab dais Yunanin na dul noan, “ngot”. Atuil Yahudi las taom pake dais “ngot” le daid kleta man tulu atuil Yahudi lo kas, na atuil “man in parsai se Ama Lamtua lo” ngas. Se bango nia lam, Yuhanis aa deng buan man daid in taam laok se sorga lo ngas. Hmunan na, “atuil in parsai se Ama Lamtua lo ngas”. Ni aa deng ngot in taam laok sorga lo. [◊] **22:16** Yesaya 11:1, 10

nol mosa-mosa.
Atuli li boel niun ui na
nol pake in baen lo.◊

Yuhanis in hida puis sa

¹⁸ Au, Yuhanis, tek nuting totoang atuli li pait deng asa man Ama Lamtua Allah sai meman son bel aun, se buk ni dalen, man mam mi ming hapun, elia: eta muik atuli tapnaeng dais se in dula nia lam, mam Ama Lamtua Allah hukung tapnaeng una, nini in daat iut man Un boho maa son se dale-dapa kia ka.

¹⁹ Nol eta muik atuli in kose soleng asa mes deng buk ni isin nia kam, mam Ama Lamtua Allah kat nuli un hak ka, le un taam lako nal el kota niu ka lo, nol un kaa haup kai isin man tao atuli li le nuli hidi nutus taan lo ka lo.◊

²⁰ Yesus esa man tulu-balang dais nias totoang son. Un hid son noan, "Toman na! Nesang lo ka kam, Auk maang."

Elam, Lamtua Yesus, maa tia!

²¹ Auk nodan le Lamtua Yesus tulu bel Un dalen banan na se Un atulin nas totoang. Amin!

Deng au,
Yuhanis

◊ **22:17** Yesaya 55:1 ◊ **22:19** Dehet Ulang deng Lalan in Nuli 4:2; 12:32

**Buk Niu In Hida Balu nol Dehet deng
Apan-kloma ki in Dadi ka
Genesis and the New Testament in Helong
Kejadian dan Perjanjian Baru dalam bahasa Helong**

copyright © 2011 Unit Bahasa dan Budaya

Language: Helong

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

a9fa7178-81d2-555c-8d43-970807c734d7